

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

20 maart 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

ACTUELE VRAGEN

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE MAATREGELEN VAN DE VLAAMSE REGERING INZAKE ACTUELE LANDBOUWPROBLEMEN

Inhoud

Nr. 36

Dinsdag 20 maart 2001

Berichten van verhindering,	1
Actuele vragen (Regl. art. 82)	
Actuele vraag van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de relatie tussen de Kleurennota, de Vlaamse Conferentie en het persoonlijk manifest van de minister-president Vooruitzien	1
Actuele vraag van de heer Roland Van Goethem tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over een samenwerkingsakkoord met de federale overheid inzake de verdeling van de federale politiedotatie	2
Actuele vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de belasting op lunaparken aan de kust	3
Actuele vraag van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van informatie- en communicatietechnologie in het onderwijs	4
Actuele vraag van de heer Patrick Hostekint tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over mensenhandel in de sport	5
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de maatregelen van de Vlaamse regering inzake actuele landbouwproblemen	7
Sprekers : de heren Jef Van Looy, André Denys, Eric Van Rompuy, Erik Matthijs, Frans Wymeersch, Bruno Tobback, André Moreau en Jos De Meyer, mevrouw Isabel Vertriest, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren André-Emiel Bogaert, Francis Vermeiren, Jos Bex en Ludo Sannen en minister Vera Dua	
Moties van aanbeveling	
Regeling van de werkzaamheden	38

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Niki De Gryze, Anny De Maght-Aelbrecht, Marijke Dillen, Miel Verrijken, Johan Weyts : gezondheidsredenen ;

Koen Helsen : buitenslands ;

Johan De Roo, Jean Geraerts, Dominiek Lootens-Stael, Cis Schepens : ambtsverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN (*Regl. art. 82*)

Actuele vraag van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de relatie tussen de Kleurennota, de Vlaamse Conferentie en het persoonlijk manifest van de minister-president Vooruitzien

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Bogaert tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de relatie tussen de Kleurennota, de Vlaamse Conferentie en het persoonlijk manifest van de minister-president Vooruitzien.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, op den duur beginnen de Vlaamse parlementsleden heel wat kleuren te zien. Er is de Kleurennota van de Vlaamse regering,

waarvan een deel moet worden herschreven en een ander deel zeker overeind blijft. Er is de Vlaamse Conferentie, ontstaan in het brein van de voormalige voorzitter van het VEV. Er is de Conferentie Kleurrijk Vlaanderen, die begint op 23 maart. Er zijn de ideeën voor een kleurrijk Vlaanderen vanwege de minister-president, al dan niet uit eigen naam of in naam van de Vlaamse regering. Er is het Forum 21, dat al dan niet parallel met de conferentie van 23 maart plaatsvindt.

Met deze vraag wil ik vernemen van wie of wat al die diverse initiatieven uitgaan. Wie of wat staat in voor de inhoud ervan ? Wie of wat is verantwoordelijk voor de uitwerking, de besluitvorming inbegrepen ? Het is enorm belangrijk dat we dit weten. Het Bureau van dit parlement heeft op 18 december immers beslist dat het Vlaams Parlement als instituut zich afzijdig zou houden van de besprekingen in het kader van de conferentie en de zes werkgroepen, en slechts later, binnen twaalf tot vijftien maanden, akte zou nemen van de besluiten ervan alvorens tot daden over te gaan. Ik had daar bedenkingen bij, maar ik heb me neergelegd bij deze democratische beslissing. Maar in het licht daarvan wil ik graag weten van de minister-president wat deze initiatieven te betekenen hebben en wat ons te wachten staat.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, aan de vooravond van 11 juli 2000 heeft de Vlaamse regering de zogenaamde Kleurennota goedgekeurd. De bedoeling van deze nota was het langetermijn-debat in Vlaanderen ingang te doen vinden. Zoals de heer Bogaert zegt, heb ik daarmee inderdaad ingespeeld op een idee van onder meer de heer Vinck, de toenmalige VEV-voorzitter, die pleitte voor het opstarten van een Vlaamse Conferentie. U mag de Kleurennota dus interpreteren als een bijdrage van de Vlaamse regering aan dit langetermijn-debat.

Het is de bedoeling van de Vlaamse Conferentie om ruimer te gaan dan het driehoeksoverleg tussen regering, vakbonden en werkgeversorganisaties : ook andere levende krachten in Vlaanderen moeten immers kunnen participeren, onder meer met betrekking tot het leefmilieu en de mobiliteit. Deze zaken komen immers minder aan de orde in het traditionele sociaal overleg. Deze initiatieven worden uiteraard gedragen door de hele Vlaamse regering, waarbij de diverse regeringsleden werden geresponsabiliseerd.

Dewael

Verschillende leden van de regering zijn trekker van zogenaamde visiegroepen. Minister Anciaux is dat in verband met 'creatief Vlaanderen'. Minister Dua is dat in verband met 'duurzame ontwikkeling'. Het gaat dus verder dan gewoon maar de Kleurennota. De verschillende leden van de regering kunnen teksten aanbrengen die daar een concretere invulling aan geven.

De tekst 'Vooruitzien' is iets dat alleen mij persoonlijk bindt. Ik heb vanaf het begin duidelijk gesteld dat ik die tekst niet heb geschreven als minister-president van de Vlaamse regering, maar wel als politicus. Ik beperk me trouwens niet tot de strikte bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaams Gewest. Ik geef een aantal beschouwingen over politieke vraagstukken. Dat alles probeer ik dan samen te nemen in een langetermijnvisie. Ik hoop dat er in de nabije toekomst nog veel bijdrages zullen verschijnen. Op die manier kunnen we immers het langetermijn debat voeren, dat zo noodzakelijk is voor de toekomst van Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister-president, de Kleurennota is inderdaad voor verdere invulling vatbaar. Als ik het goed begrijp, blijft de Vlaamse Conferentie voortbestaan, en heeft ze een bredere dimensie dan de conferentie 'Kleurrijk Vlaanderen', die op 23 maart van start gaat. De recente nota is dus eigenlijk een persoonlijke inbreng van uwentwege. Dat vind ik zeer goed. U geeft een aantal persoonlijke invalshoeken. Ik kan daar zeker de nodige waardering voor opbrengen.

U hebt echter geen antwoord gegeven op één deel van mijn vraag. Dat deel ging over het al dan niet aanwezig zijn van een parallellisme of van een link tussen ten eerste Forum 21 – met voorzitter Van Miert – en ten tweede de conferentie die van start gaat.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Dat heb ik inderdaad vergeten te vermelden. Forum 21 is een denktank van een aantal wetenschappers, academici en gewezen politici. Ook gewezen Europees Commissaris Van Miert zal daar deel van uitmaken. Die wetenschappelijke denktank zal op zeer onafhankelijke basis fungeren als aanbrenger van

ideeën, om op die manier de Vlaamse Conferentie te voeden. We zullen debatteren over teksten die de SERV heeft voorbereid, en over teksten die de regering heeft voorbereid. Voor zo'n debat is het echter interessant dat er ook op wetenschappelijke basis een aantal ideeën worden ingebracht. De inspiratie daarvoor heb ik deels uit Finland gehaald. Op termijn zou ook het Vlaams Parlement daar op een of andere manier op kunnen inspelen. Het Vlaams Parlement en het Bureau moeten uiteraard zelf bepalen hoe dat precies dient te gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Roland Van Goethem tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over een samenwerkingsakkoord met de federale overheid inzake de verdeling van de federale politiedotatie

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Goethem tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over een samenwerkingsakkoord met de federale overheid inzake de verdeling van de federale politiedotatie.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, vorige week heeft federaal minister Duquesne op een vraag in de Kamer geantwoord dat er een dotatie wordt uitgewerkt voor de politiezones. Bij deze dotatie wordt ook een solidariteitsmechanisme ingebouwd. Uit dat mechanisme leren we dat Vlaanderen er weer eens erg bekaaid afkomt. Met betrekking tot deze dotatie en met betrekking tot dit solidariteitsmechanisme vinden we in de toptien van politiezones immers acht Waalse gemeenten en slechts twee Vlaamse gemeenten.

We kunnen ook de cijfers voor de grote steden vergelijken. Luik krijgt 3.702 frank per inwoner. Antwerpen krijgt 2.781 frank per inwoner. Voor Charleroi gaat het om 2.757 frank per inwoner. Voor Gent is het 2.598 frank per inwoner, voor Mons 2.404 frank en voor Hasselt 1.663 frank.

Van Goethem

Minister Duquesne beweert dat er nog een samenwerkingsakkoord met de gewesten moet worden afgesloten om aan deze subsidies vorm te geven. Wanneer zal dat akkoord worden afgesloten? Kunt u überhaupt als minister-president van de Vlaamse regering een voor Vlaanderen zo nefast akkoord afsluiten? We zouden daardoor immers over slechts 49 percent van de middelen beschikken.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan uiteraard niet ingaan op vragen over onderwerpen die tot de bevoegdheden van de federale regering behoren. De heer Van Goethem debiteert hier een aantal zaken die federaal minister van Binnenlandse Zaken Duquesne verklaard zou hebben. Als het Vlaams Blok dat noodzakelijk vindt, moet ze de minister in kwestie interpellieren op de daartoe geëigende plaats. Mocht dat al gebeurd zijn, dan hoeft de vraag niet opnieuw aan mij te worden gesteld. U kunt er natuurlijk een politiek spel van maken, maar dat is niet aan mij besteed.

Ik kan wel bevestigen dat er nog een samenwerkingsakkoord moet worden afgesloten tussen de federale overheid enerzijds, en de gewesten anderzijds. Zodra de teksten daarvoor klaar zijn, zal het overleg beginnen. Als het akkoord klaar is, kan ik u daar meer details over geven. Dat kan echter niet voor het begin van de onderhandelingen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord, dat echter bijzonder vaag was. Ik weet natuurlijk wel dat er nog een samenwerkingsakkoord moet worden afgesloten. Mijn vraag was of u werkelijk van plan bent om zo'n nefast akkoord af te sluiten. Daar hebt u niet op geantwoord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik deel niet uw mening dat het om een nefast akkoord zou gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de belasting op lunaparken aan de kust

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Ramoudt tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de belasting op lunaparken aan de kust.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, een tiental maanden geleden bracht ik de problematiek ter sprake van de lunaparken, in het bijzonder van die aan de kust. Veel van die lunaparken kunnen slechts enkele maanden per jaar operationeel zijn, vanwege hun geografische ligging en hun verleden. De problemen stapelen zich intussen verder op, onder andere ingevolge een recente beslissing van de federale overheid. De lunaparken komen stilaan in een preciaire toestand, vooral omdat het om familiale bedrijven gaat.

De meeste van de lunaparken aan de kust zijn van generatie op generatie overgenomen. Door regeringsbeslissingen uit het verleden is er heel wat veranderd aan de manier van uitbaten. Zo werd een aantal spelen in een hogere klasse ondergebracht, zodat de prijs ten onrechte steeg. Bovendien moeten zij voor een vol jaar taks betalen, terwijl ze slechts een halfjaar operationeel zijn.

Mijnheer de minister-president, welke maatregelen kunt u nemen, gelet op de preciaire situatie en de heersende onbillijkheid, om ofwel deze spelen opnieuw in een lagere categorie onder te brengen, ofwel opnieuw een seizoen taks in te voeren?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan de analyse van de heer Ramoudt niet tegenspreken. Tijdens de vorige legislatuur zijn de lasten voor de lunaparken verzwaaard. Dit geldt vooral voor de zogenaamde A-categorie. Voor bepaalde lunaparken zijn de belastingskosten verviervoudigd.

In 1996 heeft de Vlaamse regering via een decreet de seizoenexploitatie afgeschaft. In het verleden

Dewael

konden de lunaparken kiezen voor een systeem van seizoenexploitatie. Dit systeem gold voor de parken die slechts zes maanden per jaar operationeel zijn. Deze periode kon met maximaal 30 dagen worden verlengd. De betrokken lunaparken dienden slechts 50 percent van de verschuldigde belasting te betalen. Dit komt neer op een fiscale reductie van 50 percent.

Ik vind het vreemd dat dit systeem is afgeschaft. Indien men kan bewijzen dat men slechts zes maanden per jaar open is, lijkt het me onbillijk dat men de volledige belasting dient te betalen. Ik wil hier wel aan toevoegen dat ik heb vernomen dat deze openingstijden in het verleden moeilijk controleerbaar waren. Het was voor de administratie moeilijk na te gaan of de betrokken lunaparken zich effectief aan de opgegeven zes maanden hielden.

Hoewel de Vlaamse regering dit nog niet heeft goedgekeurd, wil ik graag terugkeren naar een seizoengebonden systeem. Dit voorstel wordt momenteel door mijn diensten uitgewerkt. In dit voorstel zal evenwel sprake zijn van een ononderbroken periode van zes maanden. Wat mij betreft, kunnen de lunaparken tijdens deze zes maanden ook tijdens de weekends en op feestdagen open zijn. Een onafgebroken periode van zes maanden valt alleszins makkelijk te controleren.

Het lijkt me in die omstandigheden evenwel billijk om geen reductie van 50 percent toe te kennen. Indien men rekening houdt met het feit dat het eigenlijk om een langere periode dan zes maanden gaat, lijkt een reductie van 40 percent me billijker. In de gegeven omstandigheden zou een dergelijke reductie een fiscaal billijkheidsprincipe in ere herstellen.

Ik wil nogmaals duidelijk stellen dat dit standpunt nog niet is goedgekeurd door de Vlaamse regering. Ik bereid momenteel een voorstel voor dat ik binnenkort aan de commissie voor Financiën en Begroting hoop voor te leggen.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Ik wil de minister-president bedanken omdat hij de Vlaamse regering een voorstel wil voorleggen dat aansluit bij mijn vraag. Desondanks wil ik nog even benadrukken dat de perverse situatie die nu op de lunaparkenmarkt heerst, haar oorsprong vindt in het verleden.

Het verzwaren van de lasten heeft een averechts effect gehad. De lunaparken hebben steeds meer slots geïnstalleerd. In de plaats van het amusement heeft men het spel in de hand gewerkt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van informatie- en communicatietechnologie in het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Holemans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van informatie- en communicatietechnologie in het onderwijs.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het onderwijs kent vele uitdagingen. De uitdaging die ik vandaag wil behandelen, is niet belangrijker dan de andere uitdagingen. Mijns inziens is het globale beeld van belang.

Toch wil ik hier vandaag wat aandacht besteden aan de ICT in het onderwijs. Aangezien dit eveneens verband houdt met andere beleidsdoelstellingen, lijkt me dit een zaak voor de hele Vlaamse regering. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan levenslang leren of aan e-government. Het gaat hier met andere woorden zeker niet om een onbelangrijke problematiek.

Wat de ICT in het onderwijs betreft, weet iedereen dat elke klas binnenkort over een computernetwerk zal beschikken. Onze studenten zullen – gelukkig – met computers leren werken. Talrijke internetprojecten worden in het leven geroepen.

Vertrekkend van hun eigen hobby hebben een aantal leerkrachten zich geëngageerd. Momenteel begint dit engagement hun tijdsbesteding in ruime mate te overschrijden. Een goede uitrusting voor de scholen zal tenslotte niet volstaan. We hebben ook de verantwoordelijkheid om de leerlingen op te voeden om kritisch met computers om te gaan. Ik weet ook dat er vanuit de sector aan u concrete vragen werden gesteld. Hoe denkt u die te beantwoorden ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Holemans brengt inderdaad een heel actueel en belangrijk onderwerp aan met betrekking tot het onderwijsbeleid van de toekomst. Ook ik ben ervan overtuigd dat de implementatie van het ICT-gegeven ons onderwijs in een stroomversnelling zal brengen en er een totaal ander uitzicht aan zal geven. Het zal om een ander soort leerkrachten vragen, wat een invloed zal hebben op de lerarenopleiding. Bovendien hangt het sterk samen met het concept van het levenslang leren.

In het verleden werd inderdaad vooral gedacht aan de infrastructuur. Denk maar aan het PC/KD-project dat in de vorige legislatuur werd opgestart. Er werden daarbij in eerste instantie middelen uitgetrokken om in computers te voorzien. Dat programma werd door ons niet alleen verdergezet, maar ook uitgebreid. We zijn immers van oordeel dat ook de jongste kinderen in contact moeten komen met computers. Niet zozeer om hen te doen uitgroeien tot informatici, dan wel om hen vertrouwd te maken met het medium en er kritisch mee te leren omgaan. Uiteraard mag de gewone communicatie daarbij niet uit het oog worden verloren. We hebben dit programma dus uitgebreid naar de diverse leeftijdscategorieën en onderwijsniveaus. Ondertussen werden de regionale expertisenetwerken opgestart met de bedoeling leerkrachten te ondersteunen en te vormen. Dat zal in de toekomst een permanent gegeven blijven.

Er moeten wel nog stappen worden gezet op het vlak van de ondersteuning in de scholen zelf. Ik denk daarbij aan de ICT-coördinatoren die de voorbije weken bepaalde grieven in de pers hebben bekendgemaakt, en die ik onlangs op mijn kabinet heb ontvangen. Zij vragen vooral een organisatiestructuur in elke school. De vraag of dat echt de bedoeling moet zijn, kan ik niet op korte termijn beantwoorden. Het is wel zo dat een aantal scholen nu reeds een aantal uren vrijmaakt om een leerkracht vrij te stellen die zich in die tijd kan bezighouden met de computerinfrastructuur van de school.

Van 12 tot 14 december vond een belangrijk ICT-forum plaats, georganiseerd door het departement Onderwijs. Alle betrokkenen waren daarop uitgenodigd, en hebben gedebatteerd over de toekomst van de ICT in het onderwijs. Op basis van die bevindingen, maar ook op basis van diverse enquêtes en wetenschappelijke studies, werkt mijn departe-

ment nu aan een visietekst daarover. Men zal daarbij onderzoeken hoe de leerkrachten beter ondersteund en gevormd kunnen worden, en wat ons streefdoel zou moeten zijn met betrekking tot het aantal computers per klas. Na de paasvakantie wordt deze visietekst aan de commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement voorgelegd, zodat ook op dat niveau over de visie over de ICT in het onderwijs kan worden gediscussieerd.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Ik dank de minister voor haar antwoord. De aangekondigde visietekst zal inderdaad het goede instrument zijn om in het parlement over deze materie een grondig debat te voeren. Het gaat immers niet, of niet alleen, om de hardware of de software, maar ook om de ondersteuning van de leerkrachten en de kritische opvoeding van de leerlingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Patrick Hostekint tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over mensenhandel in de sport

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Hostekint tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over mensenhandel in de sport.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, naar aanleiding van klachten van vijftien jonge Afrikaanse voetballers tegen een aantal voetbalmakelaars en voetbalclubs, heb ik vorig jaar een actuele vraag gesteld over de erkenning van voetbalmakelaars op grond van het decreet over de privé-arbeidsbemiddeling.

Ik stelde toen dat een aantal makelaars en clubs zich sedert jaren schuldig maakt aan mensenhandel. Dat is geen overdrijving, want jongeren, meestal minderjarigen, worden in Afrika, en ook in Brazilië, allerlei mooie zaken voorgespiegeld. Ze worden met allerlei beloften naar hier gelokt, meestal ook met vervalste papieren. Als ze in ons land verblijven, worden ze te koop aangeboden aan voet-

Hostekint

balclubs, gaande van eerste nationale tot de provinciale reeksen. Dat zijn geen loze feiten.

Als ze nergens nog aan de bak komen, verzeilen ze in de illegaliteit met alle schrijnende gevolgen van dien. Deze praktijken werden zeer recent bevestigd door een Braziliaanse onderzoekscommissie, en gisteren door de subcommissie Mensenhandel van de commissie Binnenlandse Zaken van de Belgische Senaat. De subcommissie heeft een lijst van namen bekendgemaakt – ik noem hier geen namen, u hebt die lijst zeker – van malafide voetmakelaars en voetbalclubs. Laten we niet vergeten dat de voetbalclubs sinds jaren ijverig meewerken aan dat systeem.

Ik wil me beperken tot twee citaten van leden van de subcommissie. Een lid zegt : ‘Als het moet, wordt alles veranderd aan die jongens : leeftijd, naam, herkomst, paspoort, Europese roots, en noem maar op.’ De voorzitter van de commissie zegt : ‘Van sommige gevallen klopt alleen het geslacht.’

Mijnheer de minister, dat zijn zeer erge feiten, mensonterende praktijken. Ik weet dat een deel van de bevoegdheden op federaal niveau ligt. U bent echter bevoegd voor de voetbalmakelaars. Komen de geciteerde namen van de subcommissie Mensenhandel voor op de lijst van voetbalmakelaars die een erkenning kregen van het Vlaams Gewest ? Overweegt u een actie tegen dergelijke praktijken ? En zo ja, welke maatregelen hebt u op het oog ?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, inzake tewerkstelling van vreemde voetballers door Belgische voetbalclubs zijn wij op Vlaams niveau op twee vlakken bevoegd. Daarbij is de houding van de Belgische Voetbalbond van cruciaal belang.

We zijn bevoegd voor het afleveren van arbeidskaarten. We doen dat binnen de twee weken, op voorwaarde dat de betrokkene ouder is dan 18 jaar en ongeveer 90.000 frank per maand verdient. Het probleem hierbij is dat een speler een spelerslicentie ontvangt van de voetbalbond als hij voldoet aan de reglementering van de internationale voetbalfederatie, de FIFA. De voetbalbond gaat echter niet na of de speler al dan niet over een arbeidskaart beschikt. U begrijpt dat we een hele stap verder zouden staan, indien dit wel zou gebeuren.

We zijn ook bevoegd voor het afleveren van een erkenning als sportbemiddelaar. Sinds april 2000 werd terzake een Vlaamse reglementering op punt gesteld. Ze is in werking sinds september 2000. We zijn nu bezig met het informeren van iedereen. Onze inspectiediensten hebben de lijst overlopen van alle voetbalmakelaars erkend via een FIFA-licentie. Ongeveer zes makelaars zijn niet in orde, maar kunnen zich nog in regel stellen. Tegen één organisatie werd een PV opgesteld. We gaan met andere woorden systematisch te werk, zowel op het vlak van informatie verschaffen als van controleren. Ons werk zou een heel stuk makkelijker zijn geweest indien de voetbalbond, die zich bij monde van zijn vertegenwoordigers in de adviesraden er toe verbonden had tijdens en na het opstellen van de wetten consciëntieus mee te werken, dit effectief zou doen.

Voor het reglementeren en bewaken van voetbalmakelaars zouden we heel wat verder staan als de voetbalbond niet enkel rekening zou houden met de internationale regels, maar ook met de Vlaamse. Het volstaat om de licentie van voetbalmakelaar afhankelijk te maken van een erkenning door de Vlaamse overheid. We hebben reeds een deel kaf van het koren kunnen scheiden. Er is bovendien hoop, want een Vlaming wordt genoemd als voorzitter van de FIFA. De Vlaamse reglementering zal daardoor wellicht beter bekend raken op internationaal vlak.

De voetbalbond vraagt om een strengere sociale controle en een strenger optreden van onze sociale inspectie. In afwachting van de aanpassing van het gedrag van de bond, gaan we in op die vraag. We zijn echter niet van plan om de kleine voetballer aan te pakken. Onze reglementering laat ons toe een boete op te leggen aan de klanten van voetbalmakelaars die niet erkend zijn door de Vlaamse overheid. Omdat de voetbalbond in de praktijk nog steeds niet bereid is om zijn voorwaarden voor het afleveren en behouden van licenties te onderwerpen aan de bepalingen van ons land en nog minder aan de Vlaamse reglementering, zullen we hun oproep heel letterlijk nemen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben al een tijdje met dit onderwerp bezig, niet alleen omdat ik voetballiefhebber ben, maar vooral omwille van de sociale gevolgen voor de kinderen die naar hier worden gelokt. Die kinderen zijn de slachtoffers van de malafide praktijken van voetbalmakelaars en voetbalclubs. U wijst de Belgische voetbalbond terecht

Hostekint

met de vinger. Ik heb de indruk dat de voetbalbond zich boven de wet verheven voelt. De bond levert licenties af, en houdt daarbij noch rekening met de Belgische wetgeving, noch met de gewestelijke decreten. Daar ligt het probleem.

Ik vind het beleid van de Belgische voetbalbond erg hypocriet. Het is een machtige organisatie. In Humo staat de heer D'Hooghe bij de sport geklasseerd als een van de machtigste mannen van België. Die mensen moeten in de eerste plaats worden gevisieerd, naast uiteraard de voetbalmakelaars. Ik reken erop dat u de voetbalmakelaars goed in het oog houdt. We hebben een goed decreet, maar het is vooral een kwestie van controle. Wanneer malafide zaken worden vastgesteld, moet de erkenning, licentie of vergunning door de Vlaamse regering worden ingetrokken. Natuurlijk zijn er ook de andere gewesten. Men kan dus steeds een achterpoortje vinden. Ik dank u in elk geval omdat u de wil betoont daadwerkelijk iets aan dit probleem te doen.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijn stadsgenoot is kandidaat voor de FIFA. Ik hoop dat de FIFA enig respect kan afdwingen bij de nationale bonden ten opzichte van de nationale wetgevingen. Dat is het probleem. De voetbalwereld heeft zijn eigen code, en weigert die te onderwerpen aan de nationale wetgeving. Er spelen hier mensen die noch een verblijfsvergunning noch een arbeidskaart hebben. Het volstaat niet te vragen naar de FIFA-licentie. Er moet ook naar die documenten worden geïnformeerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT

Actualiteitsdebat over de maatregelen van de Vlaamse regering inzake actuele landbouwproblemen

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de maatregelen van de Vlaamse regering inzake actuele landbouwproblemen.

De bespreking is geopend.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, nog nooit heeft onze landbouw zo'n crisis gekend als vandaag. Het zijn bange tijden voor de veehouderij. Men leeft in de hoogste staat van waakzaamheid en hoopt dat het onheil snel onder controle zal zijn.

Ondertussen stelt de burger zich terecht vragen. Wat gebeurt er in de landbouw ? Wat gebeurt er met ons voedsel ? Na de varkenspest, de dioxinecrisis en BSE komt er nu waarschijnlijk mond- en klauwzeer. Wanneer stopt het ? Is ons landbouwsysteem verkeerd ? Is er wat mis met de wereldhandel in voedsel ? Is de vrije handel hier de goede oplossing ?

Collega's, ook binnen de landbouw wordt hier vandaag over nagedacht. Ik denk niet dat het goed is om tijdens deze sterk emotionele crisisperiode uitspraken te doen over de toekomst van onze landbouw en over hoe die moet evolueren. Laat ons daarover debatteren als de crisis achter de rug is en we er alle facetten van kennen. We stellen immers vast dat hoe minder men van landbouw af weet, hoe rabiater de uitspraken zijn. Men doet trouwens geen uitspraken in het belang van de consument en zeker niet in het belang van de boer.

Door het uitbreken van mond- en klauwzeer is BSE naar de achtergrond verdrongen, maar BSE is daardoor niet minder belangrijk geworden. Een hoorzitting in de commissie landbouw over BSE was de aanleiding voor dit debat. Deze dierenziekte kan op de mens overgaan, en het probleem is dat we er zo weinig over weten. Dat was ook de teneur op een BSE-congres in Nederland vorige week. Vooraanstaande wetenschappers getuigden daar dat : we enkel weten dat we er niet echt veel over weten. Iedereen was het er wel over eens dat het verwijderen en het vernietigen van specifiek risicomateriaal zoals hersenen, ruggenmerg, zenuwknoopen enzovoort de belangrijkste maatregel is om BSE-besmetting te voorkomen. Ondertussen voeren wij van buiten de EU wel vlees en vleesproducten in waar het risicomateriaal niet uit is verwijderd.

Op het BSE-congres in Nederland was ook de Europese Commissie vertegenwoordigd. Ze had trouwens belangrijke informatie. Het grote probleem in verband met de BSE-problematiek is het ontbreken van wetgeving. Er is geen draaiboek. Voor an-

Van Looy

dere dierenziektes bestaat dat wel. Ze gaf bovendien toe dat de Europese administratie bij het begin van de crisis veel geïmproviseerd heeft. Ze hoopt in juni 2001 een reglementering voor de bestrijding en het voorkomen van BSE te laten goedkeuren, evenals een richtlijn voor het gebruik van bijproducten zoals bijvoorbeeld dierenmeel.

Beide besluiten zouden pas vanaf 1 januari 2002 in werking treden, zodat elk land voldoende tijd heeft gekregen om ze in uitvoeringsbesluiten te gieten. Dat is belangrijk voor ons want het betekent immers dat ons tijdelijk verbod op het gebruik van dierenmeel tot het einde van 2001 wordt verlengd, tenzij men dierenmeel nadien om een of andere reden definitief wil verbieden. We moeten dan ook zo eerlijk zijn om de invoer van vlees uit landen waar dierenmeel wel is toegelaten, te verbieden. Vandaag voeren we vlees in uit Amerika en Canada, twee landen waar dierenmeel nog in diervoeder mag worden verwerkt.

Er moet een uniforme Europese regelgeving komen voor de bestrijding en het voorkomen van BSE en voor de financiering daarvan. De Europese BSE-maatregelen zijn ondertussen drie maanden van kracht, sinds 15 december 2000. In Vlaanderen hebben we echter nog steeds niet uitgemaakt hoe de financiering moet gebeuren. Het gaat om de financiering van het ophalen van het slachtafval, van het verwerken ervan tot dierenmeel, van het stoceren van dit meel en uiteindelijk ook van de vernietiging ervan.

Frankrijk financiert dit door een vleesheffing die ook op ingevoerd vlees van toepassing is. Ze is dus marktneutraal. In Nederland en Wallonië financiert de overheid deze kosten. De Vlaamse overheid wenst slechts een deel van de kosten te prefinancieren. De Europese Commissie heeft ondertussen beslist dat de lidstaten hun landbouw hier mogen steunen en we kunnen dus over financiering spreken in plaats van prefinanciering.

Als de overheid maar een deel financiert, wordt ons Vlaams vlees duurder op de Europese markt. De Europese vleesmarkt vlakkt zich uit tot op enkele centiemmen, wat betekent dat men bij enkele franken kostprijsverhoging onmiddellijk uit de markt wordt geprijsd. Omwille van dit markmechanisme kan de extra kost niet worden doorgerekend en zal de boer het gelag betalen. Het zijn niet alleen de rundveehouders die moeten betalen, maar ook de varkens- en pluimveehouders, hoewel zij niets met BSE te maken hebben.

Ons standpunt is dat Vlaanderen de totale BSE-kosten op zich moet nemen tot er een definitieve en uniforme Europese regeling vastgelegd is, of tot er in Vlaanderen een financiering gevonden is die de zwakste schakel, namelijk de landbouwer, niet belast.

Ondertussen moet nagedacht worden over een verdere aanpak voor het financieren van deze BSE-crisis, ten minste tot het einde van dit jaar. Momenteel denkt men aan de oprichting van een fonds. Er circuleren al namen voor dit fonds maar ik denk niet dat dat zo belangrijk is. Wat wel belangrijk is, is dat het fonds gespijsd zal worden door een retributie in de distributie. Ook ingevoerd vlees zal dus onder de regeling vallen. Minister Dua zou veeleer voorstander zijn van een protocol dat alles doorrekent aan de consument. Maar binnen de Europese markt zullen deze kosten automatisch en stilzwijgend naar beneden worden doorgerekend, zodat het uiteindelijk weer de boer is die het gelag betaalt.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in verband met de door u aangegane financiële engagements? Eerst zei u dat u een gedeelte zou betalen. Wat is er al betaald en aan wie? Wat zijn de laatste afspraken in de werkgroep Dierlijk afval? Of is de verdeeldheid daarin zo groot dat er geen afspraken gemaakt kunnen worden? Hoe wilt u de belofte, die u op Agriflora maakte naar aanleiding van de interministeriële conferentie van januari, hard maken? Op deze conferentie werd beslist dat de landbouwers niet mogen opdraaien voor de BSE-kosten. U hebt deze beslissing mee ondertekend en zelf wereldkundig gemaakt. Hebt u de mogelijkheid tot financiering via een fonds of een protocol reeds getoetst in de Vlaamse regering, en wat is eventueel het resultaat daarvan?

Wat de mond- en klauwzeerproblematiek betreft, weten we intussen allemaal dat dit de meest besmettelijke ziekte is die de veeteelt kent. Het virus wordt zeer snel overgedragen door voertuigen, voedingsmiddelen, mensen, dieren en zelfs door de lucht. Het kan vele tientallen kilometers door de wind meege dragen worden. Tot in de helft van de jaren zeventig heb ik regelmatig mond- en klauwzeer gekend in mijn omgeving, en ook alle miserie die daarbij hoort.

Mond- en klauwzeer maakt geen onderscheid tussen een jonge en een oude boer, of tussen een klein en een groot bedrijf. Het is een ziekte die over de hele wereld voorkomt. Alleen vaccineren heeft in het verleden de ziekte kunnen tegenhouden en uitroeien. Maar vaccinaties zijn duur en moeten om

Van Looy

het jaar vernieuwd worden. Om die reden worden vaccinaties in ontwikkelingslanden niet tijdig of helemaal niet herhaald, of wordt er zelfs niet gevaccineerd. Door het vaccineren is er geen onderscheid meer tussen, een besmet en een niet-besmet dier.

In 1992 werd onder druk van de liberalisering van de wereldhandel, gestopt met vaccineren in de Europese Unie. Collega's mag ik er jullie op attent maken dat we reeds veel vroeger de vaccinaties tegen varkenspest hebben stopgezet. Het uitbreken van de varkenspest in 1990 en 1994 kwam er maar omdat we niet meer vaccineerden.

Er was nog een reden waarom men stopte met het vaccineren tegen mond- en klauwzeer, maar daarvan vindt men in de pers spijtig genoeg niets meer terug. Naast de hoge kostprijs en het niet herkennen van de ziekte, speelt ook de kwaliteit van het voedsel mee. Het vaccineren van dieren beschouwde men als het toedienen van lichaamsvreemde stoffen, die later ook in de dierlijke producten voor consumptie terechtkomen. Men kan dit vergelijken met het toedienen van antibiotica. De aanwezigheid van het vaccin wordt beschouwd als een kwaliteitsvermindering. Ik denk trouwens dat dit voor de meeste consumenten vandaag nog steeds zo is.

Toen we in 1992 stopten met vaccineren, waren alle boeren bang. Velen voorspelden dat er vroeg of laat een catastrofe zou volgen, omdat het insluipen van mond- en klauwzeer via de invoer van dieren en dierlijke producten een risico blijft. Het niet vaccineren maakt onze veestapel zeer kwetsbaar. De Engelsen, de grote voorstanders van het afschaffen van de vaccinaties, krijgen nu als eerste te maken met deze catastrofe, en dat is wel veelbetekend. De ziekte is er helemaal niet onder controle, de Engelsen hollen de ziekte nog steeds achterna. Vorig weekend kwamen er weer meer dan 70 haarden bij. Ondertussen is er ook een besmettingshaard op het vasteland. Ik vrees dat de oorlog nog niet gewonnen is. Het zou best kunnen dat de oorlog nog moet beginnen. Het is dan ook droevig te moeten vaststellen welk schouwspel de Vlaamse minister van Landbouw een tiental dagen geleden op gang bracht, en hoe ze meehielp om de hele gangbare landbouw af te schilderen als dé agro-industrie. Vooral de grootschaligheid was "de" oorzaak van mond- en klauwzeer.

Wat houdt de term grootschaligheid echter in? In Amerika en Canada zijn melkveebedrijven met 2.000 à 3.000 koeien heel gewoon. Er is geen mond- en klauwzeer. Er is geen BSE. In onze ach-

tertuin, in Oost-Europa, worden de vroegere staatsbedrijven stuk voor stuk opgekocht en omgevormd tot grote bedrijven. Ook daar zijn boerderijen met 3.000 koeien geen uitzondering meer. De geitenboerderij van Klemskerke zou trouwens een hogere melkproductie hebben dan het gemiddeld Vlaams melkveebedrijf. Ik heb daar geen problemen mee. Maar wat is grootschaligheid in Vlaanderen?

Het moet verschrikkelijk zijn voor een boerengesin als de hele veestapel wordt vernietigd. Meestal gaat het dan nog om gezonde dieren. Een toevallig contact kan echter voldoende zijn. Of het nu gaat om een geiten- of schapenhouder, een varkens- of rundveehouder, dit maakt weinig verschil. In de meeste gevallen gaan jaren – en bij melkveebedrijven verscheidene generaties – aan selectiewerk verloren. Ik heb het dan nog niet over de band tussen boerengesin en dieren. Ook ik heb in 1994 boeren gezien – ruwe, struise kerels en van niets bang – die tijdens de varkenspest weenden als kleine kinderen omdat hun dieren werden afgeslacht.

De emotionele beelden uit Klemskerke die we via de media te zien kregen, zijn normaal. Ook in 1990 met de varkenspest zagen we hoe boeren bedrijven van collega's afschermden om te verhinderen dat dieren werden afgeslacht. Toen begrepen velen evenmin waarom men deze nog gezonde dieren moest afmaken. Vandaag de dag beseffen de meesten dat gelukkig wel. Enkel door een radicale aanpak kan men de ziekte voorblijven en uiteindelijk stoppen. Dit wordt nog maar eens bewezen door de uitbraak van mond- en klauwzeer in Frankrijk. Een te laat opgeruimde kudde schapen was daar de oorzaak.

Dat minister Dua zich plots, twee voor twaalf, met de zaak komt bemoeien, zonder ook maar enige verantwoordelijkheid te nemen en laat uitschijnen dat Europese beslissingen niet moeten worden uitgevoerd. Terwijl ze weet zeer goed om welk besmettelijk virus het gaat. Dit is onaanvaardbaar.

Mevrouw de minister, ik neem het u erg kwalijk, vooral omdat u al anderhalf jaar met het vingertje naar de boeren zwaait en met Europa dit en Europa dat. U hebt meestal geen enkel document in handen. U hebt alles van horen zeggen of geeft hieraan een eigen interpretatie. Toch hanteert u telkens Europa als boeman.

Als u het niet eens bent met wat Europa beslist, waarom gaat u dan niet naar de Raad van de Europese Landbouwministers? Uw Waalse ambtgenoot, minister Happart, is wel steeds aanwezig,

Van Looy

samen met de federale minister Gabriëls. Minister Happart kent Europa en weet waar hij zijn belangen moet verdedigen. Waarom gaat u nooit ? Interesseert het u niet ? Mevrouw de minister, waar was u trouwens toen rond Diksmuide een schutting werd gelegd en heel Vlaanderen, zowel boer als gewone burger, zijn adem inhield ? Nergens was er een minister te bespeuren.

De afgelopen weken werden in Vlaanderen ook enkele rundveebedrijven aangepakt, telkens omdat er één BSE-rund werd gevonden. Tot vorige week waren er vier positieve dieren op 50.000 stalen. De sector heeft u, mevrouw de minister herhaaldelijk gesmeekt om tussenbeide te komen zodat niet de hele bedrijfsveestapel moest worden afgeslacht. Men vroeg u om steun omdat men weet dat BSE niet overgaat van dier tot dier en Europa legt evenmin op dat de hele veestapel wordt vernield. U bleef echter doofstom. Van enige blijken van sympathie ten opzichte van de betrokkenen hebben we niets gezien. Dit is voor mij het bewijs dat uw optreden in Klemskerke een zuiver politiek initiatief was.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, ik weet niet of u vorige week aanwezig was. Ik heb toen tijdens het vragenuurtje uitgebreid gemotiveerd waarom ik met minister Gabriëls overleg wenste te plegen. Het ging om een uitzonderlijk geval. De landbouwer had gevraagd in de tussenperiode bloedstalen te nemen om te controleren of een slachting nodig was. De administratie is evenwel niet ingegaan op zijn verzoek.

De landbouwers die een BSE-geval op hun bedrijf hadden, verkeerden in een heel andere situatie : bij hen was het verschijnsel van BSE daadwerkelijk aangetoond. Sommigen van hen hebben mij geschreven. Ik kan u ervan verzekeren dat ik ook hen mijn medeleven heb betoond. Het is voor elke boer een drama als zijn dieren moeten worden geslacht. Toch is het opruimen van de veestapel op een bedrijf waar geen aanwijzingen zijn van besmetting met mond- en klauwzeer nog iets heel anders dan een slachting op een bedrijf waar BSE werd vastgesteld.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, u weet dat onder de schapen op het bewuste bedrijf dieren uit Engeland recent waren ingevoerd. De Europese beslissingen zijn in dit geval streng, maar duidelijk. De Europese richtlijnen zijn veel minder

streng wat betreft BSE. De minister van Landbouw had in dit laatste geval wel degelijk kunnen tussenkomen om deze nutteloze slachtingen van gezonde dieren te verhinderen.

In vergelijking met BSE en mond-en klauwzeer lijkt het Vlaams landbouwbeleid maar klein bier. Toch is het van enorm belang voor degenen die met de landbouw hun brood verdienen. Minister Dua heeft wat dit onderwerp betreft al zoveel beloften gedaan en is al zo vaak van mening veranderd, dat ik alleen nog maar vragen heb. Hoe zit het bijvoorbeeld met de administratieve vereenvoudiging ? Dit plan geraakte maar niet uit de startblokken. Uiteindelijk trok de minister-president het naar zich toe. Naar verluidt ligt het kabinet-Dua voortdurend dwars in dit dossier. Hoe ver staat het er nu mee ? In de praktijk, op het veld lijken er alleen maar paperassen bij te komen. Voor het MAP moet aangifte worden gedaan van het aantal dieren, en moeten een mestproductie- en een bemestingsregister worden ingevuld. Het mestproductieregister is alleen maar een omrekening van het aantal dieren met de uitscheidingsnorm, en heeft geen enkele meerwaarde. Het bemestingsregister is in kwetsbare gebieden ongetwijfeld een goede zaak, maar uiteindelijk hangt het oordeel over de bemesting toch af van de bodemanalyse op het einde van het jaar en is het register dus nutteloos.

De boer moet tegenwoordig vier keer aangeven hoeveel dieren hij houdt : bij de mestbank, bij de 15-meitelling, bij Sanitel en bij Europa. Als er een politiek akkoord bestaat om de administratie te vereenvoudigen, kan het toch niet moeilijk zijn ervoor te zorgen dat de aangifte nog maar één keer moet gebeuren. Waarom gebeurt dat dan niet ?

Bij de Vlaamse Landmaatschappij zou er een éénloketfunctie komen. Hoever staat het daarmee ? In het kader van de hervorming van de administratie zou de Vlaamse Landmaatschappij worden ondergebracht bij de administratie Natuur. Dat lijkt mij onlogisch, maar los daarvan vraag ik me af of er dan die éénloketfunctie van landbouw zal komen bij de administratie Natuur.

De regeling van de MAP-vergoedingen in kwetsbare water- en natuurgebieden is een mooi staaltje van onbehoorlijk bestuur. Begin december 2000 kregen de landbouwers in de genoemde gebieden amper drie dagen tijd om grondstalen te laten nemen en zich te verbinden tot een bepaalde beheersovereenkomst. Het betreffende besluit in het Staatsblad beslaat maar liefst dertig bladzijden. Volgens dit besluit zou de vergoeding voor de boer

Van Looy

worden uitbetaald voor 1 juli 2001. Mevrouw de minister, uw administratie zou de beheersovereenkomsten controleren vóór eind januari, maar dat is blijkbaar mislukt. Er is nu nog altijd geen enkele beheersovereenkomst doorgestuurd naar de boeren. Wat ze wel hebben gekregen, is tien bladzijden uitleg bij het bemestingsregister. Ik raad de minister aan de tekst eens te lezen. Het zijn tien onleesbare bladzijden, zogezegd met aanwijzingen om dat register in te vullen.

Dat alles leidde ertoe dat u begin 2001 besliste om het besluit aan te passen. Het is wel vreemd dat u ook het uitbetalingssysteem hebt veranderd. Eerst laat u mensen zich engageren, maar nadien wijzigt u de spelregels. Aanvankelijk zou men dit jaar de helft en binnen vijf jaar de andere helft uitbetalen. Na protest besliste men om een helft dit voorjaar en een helft in het najaar van 2001 uit te betalen. Uw administratie heeft daartegen geprotesteerd, want ze kan dat werk niet aan. Vandaag vraag ik me af hoe het nu precies zit. Ik vraag me ook af of Europa weet heeft van dit besluit. Als dat zo is : wanneer hebt u Europa geïnformeerd ?

Vorig jaar is er een superheffing ingevoerd voor diegenen die de nutriëntenhalte niet respecteren. De invoering is met een jaar uitgesteld, want de nutriëntenhalte is pas aan het eind van het jaar door de administratie aan de landbouwers medege-deeld. Ondertussen zijn er wel duizenden bezwaarschriften op uw kabinet toegekomen. Deze moesten allemaal op 1 januari zijn afgehandeld. Vandaag schrijven we 20 maart, maar nog steeds wachten duizenden boeren op een antwoord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, u moet weten wat u wilt. Onder meer op vraag van de landbouwersorganisaties hebben we na een decreetwijziging een versoepeling van de regeling ingevoerd. We zijn op die vraag ingegaan, want we moeten billijk zijn. In het parlement is daarover een consensus totstandgekomen. We hebben toen de juiste beslissing genomen om definitieve uitspraken over de nutriëntenhaltedossiers enkele maanden uit te stellen. Dat moet elke landbouwer toestaan om op basis van de nieuwe tekst ten volle al zijn rechten te laten gelden.

De heer Van Looy, die de landbouwersorganisaties goed kent, komt hier nu beweren dat de afhandeling van de dossiers te laat gebeurt. Dat is niet juist. We zijn juist ingegaan op de vraag van de landbouwers. Ofwel gaan we op die vraag in, ofwel doen we dat niet. Maar in dat laatste geval moeten we het

decreet uitvoeren zoals u, en niet ik, het hebt goedgekeurd. Dat zou bij de landbouwers tot verschrikkelijke toestanden leiden.

De heer Jef Van Looy : Ons standpunt was duidelijk. De basis van het decreet was goed, maar het moest hier en daar wat worden bijgestuurd. U hebt echter geweigerd om het bij te sturen. Eind 2000 hebt u, op vraag van de heer Denys, wel enkele wijzigingen aangebracht om kleine problemen van vooral jonge landbouwers op te lossen. Maar dat verklaart niet waarom die duizenden bezwaarschriften nog niet zijn beantwoord. Ik stel vast dat vele duizenden bedrijven geen nutriëntenhalte hebben. Zult u die superheffing dan weer uitstellen ? Of zullen diegenen die onrechtvaardig zijn behandeld, toch voor de gevolgen moeten opdraaien ?

Als men de landbouwers meer rechtszekerheid wil geven, en tezelfdertijd een betere afstemming van het landbouwbeleid op het natuurbeleid wil bekomen, dan moeten 750.000 hectare landbouwgrond dringend worden afgebakend. Dat is al dikwijls beloofd. Vorig jaar hebt u gezegd dat het nog voor de zomer van 2000 zou gebeuren ; nadien werd dat na de zomer. Ondertussen zijn we in 2001, en er is nog altijd niets gebeurd. Dat is een opdracht voor de administratie Land. Dat heeft toch niets te maken met ruimtelijke ordening ? De administratie Land moet een voorstel op tafel leggen.

De mestverwerking komt traag op gang. De met veel poeha opgerichte Task Force stelt niet veel voor. Zonder het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking, dat is opgericht door de provincie en de landbouworganisaties, was er niets gebeurd. Ik geef een voorbeeld. Meer dan een jaar geleden hebben boeren gevraagd of de Deense installaties van Biorec aan de Vlaamse normen voldoen. Daar is nooit een antwoord op gekomen. Nu er een bouwaanvraag is ingediend, organiseert men reisjes naar Denemarken om deze installaties te gaan bekijken. Dat komt allemaal een jaar te laat.

Hoe ver staat het met de regionalisering van de landbouw ? Ik vind het een vreemde zaak dat daarover in de commissie nog niet is gesproken. Wat zijn de consequenties voor de begroting ? Welke verdeelsleutel zal men hanteren ?

De heer André Denys : Volgt u de politieke actualiteit wel op de voet ?

De heer Jef Van Looy : Ja, maar eigenlijk moeten we dan niet meer komen naar dit parlement : dan lezen we alleen nog maar de kranten. Hoe zal

Van Looy

Vlaanderen zich straks verdedigen op Europees niveau ? Hoe zal dat precies in zijn werk gaan ? Zijn daar reeds afspraken over gemaakt ? Kan de commissie terzake geen voorontwerp krijgen waarover kan worden gediscussieerd, of zullen we voor een voldongen feit staan ?

Mevrouw de minister, anderhalf jaar geleden was u goed begonnen. U ging overal met de boeren praten. De boeren hebben u ook een eerlijke kans willen geven. U beloofde veel, maar er gebeurt weinig. De slogan 'Dua Doe-Wa' treft men overal aan. Waar dan wel iets gebeurt loopt het nadien fout : men moet besluiten aanpassen en alles duurt erg lang. Ik stel vast dat u ook niet meer met de boeren praat. Ik zie u nergens meer op vergaderingen.

Minister Vera Dua : De Boerenbond vraagt me niet meer, mijnheer Van Looy.

De heer Jef Van Looy : Het is alweer de Boerenbond die het gedaan heeft.

Boeren hebben geleerd veel geduld te hebben. Mevrouw, maar er komt een ogenblik dat dit geduld op is. Ik vrees dat dit ogenblik niet meer veraf is. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys *(Op de tribune)* : Mijnheer de minister, geachte leden, zoals de heer Van Looy reeds zei : de gebeurtenissen in de landbouw volgen elkaar onheilspellend snel op. We sukkelen van de ene crisis in de andere. De wonden van de dioxinecrisis waren nog niet helemaal geheeld of het vasteland werd geplaagd door de uitlopers van BSE. Nauwelijks was Europa klaar met de dolkoeienziekte of we werden geconfronteerd met de uitbraak op grote schaal van mond- en klauwzeer.

Het is verleidelijk om alles over één kam te scheven, wat sommigen doelbewust doen om de landbouw te stigmatiseren. Dat is niet correct. Mond- en klauwzeer is een oude dierenziekte : ook in vroegere tijden stak ze de kop op. Deze ziekte wordt overgebracht via de lucht of door contact met andere dieren. Ze vormt geen gevaar voor de mens.

De dolkoeienziekte is een moderne dierenziekte, veroorzaakt doordat men dieren met dierenmeel voedert, en is bijzonder gevaarlijk voor de mens. BSE zou de samenleving dus veel dieper moeten beroeren dan de uitbraak van mond- en klauwzeer.

Toch gebeurt het omgekeerde : de publieke discussie over de gevolgen van BSE beperkt zich veeleer tot de sector zelf en degenen die subsidies verwachten van de overheid. De gebeurtenissen inzake mond- en klauwzeer, daarentegen, lokken discussie uit in zeer brede maatschappelijke kringen. Blijkbaar beroert het aflachten van veestapels de mensen veel meer dan het sluipende gevaar dat BSE is voor de volksgezondheid. Met mijn betoog wil ik de juiste verhouding herstellen. Ik zal het veeleer kort hebben over de uitbraak van mond- en klauwzeer en veeleer uitgebreid ingaan op BSE en haar gevolgen voor het landbouwbeleid en de volksgezondheid.

De hele VLD, en dus ook de VLD-fractie in het Vlaams Parlement, steunt het voorkomingsbeleid gevoerd door de federale minister van Landbouw, de heer Gabriëls. Niet zo lang geleden voerde ik met vertegenwoordigers van landbouworganisaties een debat voor een landbouwerspubliek. Er was veel kritiek op het feit dat België zich na de dioxinecrisis, onder deze paars-geel-groene regering, doelbewust wilde ontpoppen tot de beste leerling van de Europese klas. De stelling van de criticasters luidde dat we daarmee onszelf concurrentieel benadeelden. Door de beste van de Europese klas te willen zijn, zouden we onszelf in een concurrentieel nadelige positie plaatsen. In plaats van een voortrekkersrol te spelen, zou men beter een beetje afwachten.

Ik heb toen aan die mensen duidelijk proberen te maken dat een voortrekkersrol inzake voedselveiligheid en -kwaliteit veeleer als een troefkaart dan als een nadeel moet worden beschouwd. Ik moet echter in alle eerlijkheid toegeven dat het me die avond niet is gelukt om hun dat duidelijk te maken.

Ik wil niet cynisch zijn, maar het verschil tussen Engeland en ons land inzake de bestrijding van mond- en klauwzeer illustreert ten volle hoe belangrijk het is elk risico te vermijden. Hoe lachwekkend komt vandaag de Britse minister van Landbouw over als hij beweert de toestand onder controle te hebben. We weten immers dat er reeds meer dan 300 ziektehaarden werden vastgesteld en dat van reeds meer dan 300 landbouwbedrijven de veestapel werd afgeslacht en verbrand. Ook in België werden al enkele veestapels afgeslacht, maar tot dusver is er nog geen enkele ziektehaard vastgesteld.

Als politici mogen we het algemeen belang niet uit het oog verliezen, hoe erg dat ook moge zijn voor de betrokken bedrijven. De voorbije weken is

Denys

daarover nogal wat controversie geweest. Hoe moet in dit verband het algemeen belang geïnterpreteerd worden? Ik wil hierover het volgende zeggen.

Ook ik heb het er emotioneel moeilijk mee dat gezonde dieren worden afgeslacht. Voor mij is er op dat vlak ook geen verschil tussen varkens en geiten. De persoonlijke dramatiek bij de afslachtingen is voor een varkensboer even schrijnend en even diepgaand als voor een geitenboer. Politieke verantwoordelijkheid houdt echter in dat men de persoonlijke emotionaliteit ondergeschikt maakt aan het algemeen belang.

Ik wil duidelijk zijn: inzake de epidemie van mond- en klauwzeer is het algemeen belang niet de volksgezondheid. Het algemeen belang ligt in het economisch belang doordat de leefbaarheid van de hele sector wordt bedreigd. Sommigen vinden dat dit economisch belang moet wijken voor een bepaalde ethiek van dierenwelzijn die stelt dat afslachtingen enkel mogen gebeuren als de volksgezondheid in gevaar komt. Zij beweren dat het ethisch meer verantwoord is om de enkele gevallen van mond- en klauwzeer te laten uitzieken in plaats van voorzorgsmaatregelen te nemen door afslachten.

Veterinair bekeken is dat pure nonsens, en ook vanuit een ethisch standpunt vind ik dat men hier een stap te ver gaat. Ik verzet me tegen de groeiende tendens waarbij de economische roeping van de landbouw systematisch in een verkeerd daglicht wordt gesteld. Een landbouwer is geen hobbyboer die louter voor zijn plezier dieren kweekt. Een landbouwer kweekt zijn dieren wel met liefde, maar ook om ze te verkopen voor slachting, dus ook om er zijn brood mee te verdienen.

Mevrouw de minister, ik was vorige week tevreden met uw antwoord op de vraag van de heer Keulen over het dispuut met de geitenboer in Klemskerke. Naar aanleiding van die zaak was bij de VLD immers de indruk ontstaan dat bij u het groene dienstbetoon primeerde op de moed en de verantwoordelijkheidszin die van een minister kan en moet worden gevraagd in moeilijke omstandigheden. In uw antwoord op de vraag van de heer Keulen hebt u die indruk weggenomen. Voor ons is dat incident daarmee gesloten.

Mond- en klauwzeer heeft weinig te maken met de zogenaamde discussie over aan de ene kant intensieve veeteelt en aan de andere kant biologische

landbouw, maar BSE heeft daar wél mee te maken. Ik verheer niet dat ik onder de indruk ben gekomen van de stellingen van professor Emmanuel Vanopdenbosch, die in de commissie is komen spreken, en die optreedt als deskundige voor de Belgische regering en voor de Europese Commissie.

De dollekoeienziekte is niet alleen een groot gevaar voor onze veestapel, maar ook voor de volksgezondheid. Ik ben geen specialist terzake, maar door de uiteenzetting van de heer Vanopdenbosch ben ik ten volle gaan beseffen dat het mengen van miljoenen tonnen slachtafval moet beschouwd worden als een soort van pathogene hutsepot. Verschillende soorten slachtafval bevatten verschillende soorten van bloedbronnen. Die met elkaar vermengen is, vergeleken – vanuit medisch oogpunt – met bijvoorbeeld een bloedbank, eigenlijk ondenkbaar.

De drastische Europese beslissing om van vandaag op morgen dierenmeel te verbieden in veevoeders, was misschien hoofdzakelijk politiek-electoraal geïnspireerd, met het oog op de Franse gemeenteraadsverkiezingen. De hoorzittingen hebben me echter de ogen geopend. Na alles wat ik vernomen heb, meen ik dat de Europese beslissing de juiste was. De heer Vanopdenbosch heeft weliswaar ook gezegd dat bij gescheiden productieketens het risico quasi nihil zou zijn. Slachtafval van zoogdieren zou dan als dierenmeel kunnen gaan naar kippen of vis, of omgekeerd. Ik acht het echter niet haalbaar om 100 procent zeker gescheiden productieketens te realiseren.

We moeten bijgevolg definitief opteren voor veevoeders zonder dierenmeel. U kunt zich afvragen of dat een economische ramp is voor de sector. Ik meen echter dat dit slechts een tijdelijke crisis veroorzaakt. Ze komt weliswaar hard aan, omdat ze onverwacht komt, en bovendien tussen twee andere crisissen in, de dioxinecrisis en het uitbreken van mond- en klauwzeer. Toch is het geen economische ramp, integendeel. Als ze op de juiste manier wordt aangepakt, kan deze crisis een keerpunt betekenen na een lange periode van negativisme in de landbouwsector.

Voor ons ligt de juiste aanpak in een derde weg tussen de intensieve massaproductie en het biologisch boeren, waarover ik bij de bespreking van de beleidsnota Landbouw al heb gesproken. Het is de weg van de duurzame veehouderij, wat niet hetzelfde is als biologisch boeren. Ik heb veel sympathie voor de biologische landbouw, maar die vorm van landbouw kan nooit een haalbaar alternatief

Denys

zijn voor de huidige intensieve landbouw. Als we het aandeel van de biologische landbouw kunnen uitbreiden van de huidige 2 of 3 percent naar 10 percent, dan boeken we een ongelooflijk succes, maar dan hebben we nog steeds 90 percent andere productie, die eveneens moet veranderen. Dat moeten we durven inzien.

Duurzame veehouderij is wel een alternatief voor die 90 percent van de veeveelt. Ze houdt rekening met de huidige schaal van de landbouwbedrijven, maar verhoogt de kwaliteit door een totaal verbod op groeibevorderaars en antibiotica, en door een integrale ketenbeheersing. Dat is geen fictie. Vandaag zijn er al grootschalige landbouwbedrijven – althans grotere dan de biologische bedrijven -, braadkippenbedrijven, varkensbedrijven en rundveebedrijven die zich op basis van een lastenboek laten controleren op gezond en natuurlijk veevoeder en op een kwaliteitsvol productieproces. Ze hebben een exclusief contract met een slachthuis zodat de herkomst van de producten tot in het eindstadium traceerbaar blijft. Deze kwaliteitsgerichte en duurzame veehouderij is volgens de VLD het juiste antwoord op de huidige crisis.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Vandaag is in de biologische landbouw, op basis van het Europees lastenboek, antibiotica echter toegelaten en u wilt het verbieden aan de gangbare landbouw.

De heer André Denys : Ik heb het niet over biologische landbouw, maar over een derde weg. Daarbij noem ik een verbod op antibiotica en groeibevorderaars, controle en integrale bewaking. Ik kan u meenemen naar een bedrijf waar u dat verschil kunt zien. Hoewel deze producten iets meer zullen kosten, zullen ze nog steeds goedkoper zijn dan de biologische landbouwproducten. Mits een goede promotie ben ik ervan overtuigd dat Vlaanderen op die markt een voortrekkersrol kan spelen. We kunnen de uitdagingen van de huidige crisis aan.

De overheid moet inspanningen leveren om de klassieke, intensieve veehouderij aan te sporen om op een duurzame veehouderij over te schakelen. Dit betekent evenwel dat er ook op Europees niveau nood is aan een ander landbouwbeleid. Het huidige beleid is afgestemd op subsidies voor een verhoogde productie. Het nieuwe beleid moet op het stimuleren van de kwaliteit worden gebaseerd. Het beleid moet de crisissen niet bestrijden maar voorkomen.

De VLD wil geen massa overheids-geld besteden aan het stockeren en het vernietigen van slecht dierenmeel. Tot op heden heeft de Vlaamse regering enkel beslist om gedurende een overgangsfase van drie maanden, van 15 december 2000 tot 15 maart 2001, tot prefinanciering over te gaan. De VLD wil deze prefinanciering in een echte financiering omzetten. Na deze periode moet die financiering echter worden stopgezet. Aangezien de Europese overheid een plotse beslissing heeft genomen waarop niemand zich kon voorbereiden, lijkt die initiële periode van drie maanden ons alleszins verantwoord. Ik heb de stellige indruk dat de marktevolutie gedurende de voorbije drie maanden haar werk al heeft gedaan. Naast heel wat onduidelijkheid zou een verdere prefinanciering in de sector ook verwachtingen creëren die in wezen niet kunnen worden ingelost.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Denys, interpreteer ik uw stelling correct als ik stel dat er volgens de VLD niets volgt op de prefinanciering ? Is het dan definitief gedaan ? Komt er dan geen fonds om de prefinanciering op te volgen ?

De heer André Denys : Mijnheer Van Rompuy, de VLD heeft een zeer duidelijk standpunt.

De heer Eric Van Rompuy : Ik vraag me af of de Vlaamse regering dit standpunt deelt.

De heer André Denys : De VLD wil de prefinanciering omzetten in een financiering. De overheid kan de kosten betalen, maar moet daar na drie maanden mee stoppen. We zijn ervan overtuigd dat de markt zich reeds heeft genormaliseerd.

We moeten de beschikbare middelen aanwenden om de nieuwe landbouw te stimuleren, niet om slecht dierenmeel te stockeren en te vernietigen. Men wil een fonds oprichten en een vleestaks invoeren om de opslag en de vernietiging van slecht dierenmeel te betalen. Zowel vanuit een landbouw-economische als vanuit een ethische invalshoek lijkt dit ons niet verantwoord.

Ik weet dat het voorstel van de VLD-fractie politieke moed vergt, maar op dit ogenblik is de landbouwsector niet gediend met zachte heelmeeesters die stinkende wonden achterlaten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer Denys, u hebt daarnet over het dierenmeel gesproken. Alle wetenschappers zijn het er evenwel over eens dat dit

Matthijs

meel uit hoogwaardige eiwitten bestaat. Ik veronderstel dat u hiervan op de hoogte bent.

Indien we uw voorstel doortrekken, dient dit op Europees niveau te gebeuren. Indien Vlaanderen die beslissing alleen neemt, zal de Vlaamse landbouw de concurrentie niet meer aankunnen.

De heer André Denys : Het is evident dat het hier om een Europese beslissing gaat. Het huidige Europese verbod op het gebruik van dierenmeel in veevoeder mag voor de VLD een definitieve beslissing worden.

Ik ben geen expert, maar wat ik heb gelezen en gehoord van experts als de heer Vanopdenbosch wekt bij mij de nodige vrees. Het gaat hier om een pathogene hutsepot die onze volksgezondheid bedreigt. Ik wil die verantwoordelijkheid niet dragen. Hoewel ik steeds de economische aspecten van onze landbouw wil ondersteunen, mag dit nooit ten koste van de volksgezondheid gebeuren. Vandaar onze oproep aan de Vlaamse overheid om dit te stimuleren en een nieuw landbouwbeleid te voeren, waarbij van de vroegere werkwijze wordt afgestapt.

De heer Erik Matthijs : Ik dacht nochtans dat de heer Vanopdenbosch voorstander was van een gekruiste aanwending van dierenmeel. Deze grote wetenschapper heeft zich duidelijk voor een dergelijke oplossing uitgesproken. U zegt dat dit niet haalbaar is, maar mijns inziens is dat wel praktisch uitvoerbaar, zolang de wil ertoe maar aanwezig is. Dan kunnen die hoogwaardige eiwitten zonder risico verder worden gebruikt. Ik vraag u dan ook toch nog even goed na te denken over de stelling die u hier hebt verdedigd.

De heer André Denys : Ik heb alles wat de heer Vanopdenbosch heeft gezegd, nog eens goed nagelezen. Hij heeft gezegd dat er nagenoeg geen besmettingsgevaar bestaat wanneer de productieprocessen voor de drie groepen – de zoogdieren, het gevogelte en de vis – goed gescheiden kunnen worden. Precies bij dat gescheiden houden in de praktijk heb ik mijn twijfels. Ik vertrouw dan ook geen oplossing die uitsluitend daarop is gebaseerd. Ik verkies een onmiddellijke stopzetting van het gebruik van dierenmeel in veevoerders.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer Denys, u zegt dat de overheid de opslag en vernietiging gedurende

drie maanden moet financieren. Die drie maanden zijn op 15 maart verstreken, maar ondertussen is er nog steeds geen unanieme Europese regelgeving.

Wat moet er nu verder gebeuren ? Hoe gaan we dit verder financieren ? Hoe zal de stijgende kostprijs worden doorgerekend zonder onze concurrentiepositie in gevaar te brengen ? U kiest er dus voor om de boer minstens tot nieuwjaar het gelag van de BSE-crisis te laten betalen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : U weet zeer goed dat er momenteel tussen alle betrokkenen bijna een akkoord bestaat om er via een protocol voor te zorgen dat de markt effectief speelt maar dan in de richting van de consument. Ons uitgangspunt was dat de producent niet de dupe mag zijn, iets waarmee de heer Denys ongetwijfeld zal instemmen.

Zowel de distributieketens als de vleesverwerkende industrie staan achter dit akkoord. De enige dwarsliggers zijn de Boerenbond en de exporterende slachthuizen, maar ook die zullen wij over de streep proberen trekken.

De heer Jef Van Looy : Ja, maar enkel als u kunt garanderen dat er niet in alle stilte naar beneden wordt gerekend. Ik zie geen andere mogelijkheid. Kan u dat garanderen ?

Minister Vera Dua : Er is een akkoord om het op die manier te doen. De exportsectoren – waarbij het met name gaat om varkens en kippen die bijna volledig in handen zijn van integratoren – staan nu echter op hun achterste poten omdat ze schrik hebben dat die supplementaire 30 centiem per kilo hun concurrentiepositie op de een of andere manier in het gedrang zou kunnen brengen. Ik betwijfel dit, vermits ook Nederland deze maatregel voor drie maanden heeft genomen. De afbouw van subsidiëring is trouwens iets onvermijdelijks, want gezien het hoge prijskaartje, niet eeuwig rekbaar.

Ik hoop dus dat we ook de Boerenbond en de exporterende slachthuizen in de komende dagen zullen kunnen overtuigen.

De heer Jef Van Looy : Als u niet kunt garanderen dat ook geïmporteerd vlees hieronder valt, dan is dit een concurrentievervalsing, en zal dat naar de boer worden doorgerekend. Er is geen andere mogelijkheid. Ook de heer Denys is zich daar maar al te goed bewust van.

De heer André Denys : Ik ben het met u eens dat elke concurrentie op Europees vlak moet worden verhinderd. Ik betreur trouwens dat de laatste Europese ministerraad de bestrijding voor een stuk heeft genationaliseerd. Ik ben er ook van overtuigd dat landen zoals Frankrijk hun thans gevoerde beleid binnen enkele maanden zullen moeten opgeven.

Op Europees vlak zouden wij eigenlijk een voortrekkersrol moeten spelen.

De heer Jef Van Looy : In Frankrijk wordt de BSE-kost betaald door een vleesheffing, die dan weer door de consument wordt betaald. Ook ingevoerd vlees valt hieronder zodat die vleesheffing marktneutraal is.

Minister Vera Dua : Is de CVP dan voor een vleesheffing ?

De heer Jef Van Looy : Ik heb duidelijk gezegd waar wij voor staan.

Minister Vera Dua : Nee, dat was niet duidelijk. Wat zegt u ? Blijf betalen. Tot wanneer ?

De heer Jef Van Looy : Hef een retributie op de distributie.

Minister Vera Dua : De retributie op de distributie is een vleesheffing, mijnheer Van Looy.

De heer Jef Van Looy : Dat hoeft niet.

Minister Vera Dua : Het is een kwestie van het kind een naam te geven. Laten we spreken over een vleesheffing of een vleestaks.

De heer Jef Van Looy : Als u dat met een protocol kunt afsluiten, dan kunt dat met een retributie nog beter afsluiten.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, enige maanden geleden was er heel wat deining naar aanleiding van de dierenmishandeling op de veemarkten van Anderlecht en Ciney. De beelden die wij op de televisie te zien kregen, waren inderdaad afgrijselijk en het vertoonde gedrag is absoluut niet goed te praten. Dierenmishandeling getuigt immers van een afwijkend gedrag en moet worden gestopt.

Mishandelen betekent in de eerste plaats slecht behandelen. We moeten dan ook de vraag stellen of het woord mishandelen in deze betekenis niet van toepassing is op wat de landbouwers vandaag moeten ondergaan. Mishandelen hoeft inderdaad niet alleen op lichamelijk vlak te gebeuren. Vele boeren en hun families ervaren op een pijnlijke manier het stigma, het negatieve beeld dat van de landbouwer aan de maatschappij wordt voorgehouden.

Het is merkwaardig dat de boer, de veehouder in het bijzonder, vandaag met alle zonden van Israël wordt overladen en dat onder druk van de gemeenschap heel wat politici hem behandelen als een pseudo-crimineel. Dit is een vicieuze cirkel want daardoor gaat de onwetende gemeenschap hem nog meer in de verdomhoek plaatsen. De wetgeving, zowel federaal als gewestelijk, is zo represief dat het lijkt dat de overheid een steeds hardere stok achter de deur moet hebben om de boer te sanctioneren. Vele landbouwers die het vandaag economisch moeilijk hebben, lijden onder het gebrek aan waardering vanuit brede lagen van de bevolking. De landbouwsector is vandaag dan ook het voorwerp van een subtiele vorm van mishandeling. De media spelen daar een belangrijke rol in. Er is een gebrek aan objectieve informatie aan de bevolking. De mensen weten niet meer hoe de boer leeft en werkt.

Ook het onderwijs doet een duit in het zakje. Reeds van jongs af aan wordt onze kinderen wijsgemaakt dat de boer het milieu vervuult en dat hij verantwoordelijk is voor het zogenaamd ongezond voedsel. Onze kinderen krijgen van in het basisonderwijs een verkeerd, of op zijn minst onvolledig beeld van de boer opgehangen. Zo is de landbouwer in de ogen van velen de paria van onze samenleving geworden. Er is niet alleen de geestelijke mishandeling, want deze mondt regelmatig uit in lichamelijke pijn. Sommige boeren gaan er letterlijk aan ten onder.

Toen in het begin van de jaren zeventig de boeren massaal uitrukten en Brussel onder de voet liepen, was dit niet zomaar een protest tegen de toenmalige Europese plannen. Toen reeds hadden de boeren begrepen dat de plannen die voorlagen, en uiteindelijk zouden worden uitgevoerd, nefast zouden zijn voor de landbouwsector op zich, maar ook voor de voedselveiligheid en voor het leefmilieu. Zij werden toen niet geloofd en weggelachen.

Vandaag worden de bewijzen met de regelmaat van de klok geleverd. De boeren weten zelf perfect waar ze mee bezig zijn. Ik verwijs naar de BSE-crisis. In april 1990, er was toen varkenspest in Vlaan-

Wymeersch

deren, vroegen de boeren om alle dierenmeel te bannen uit het veevoeder. Ze vroegen vooral om de import te staken van dierenmeel uit Engeland omdat daar op dat ogenblik de zogenaamde sponsziekte bij koeien heerste. De argumenten van de landbouwers werden weggelachen door de toenmalige staatssecretaris voor Landbouw, de heer De Keersmaecker, en nog het meest door toenmalig Europees landbouwcommissaris MacSherry.

Ondertussen werd ruimschoots bewezen dat Engeland meer dan 170.000 besmette runderen heeft moeten afmaken wegens onverantwoord gebruik van gecontamineerd diermeel. Jaren nadat het door onze landbouwers werd gevraagd, kwam er toch een verbod op het gebruik van diermeel in veevoerders tot stand.

Eén zaak moet echter duidelijk zijn : de landbouwer is niet verantwoordelijk voor de BSE-crisis. Hij mag er dan ook niet voor opdraaien. Het is de taak van de overheid erop toe te zien dat de zwakste schakel van de keten, de producent, niet het grote slachtoffer wordt. Het kan niet en het mag niet dat de boer opdraait voor de kosten van de crisis.

De Vlaamse regering moet een coherent plan uitwerken op korte en op middellange termijn. Zeggen dat voor drie maanden zal worden geprefinancierd, klinkt goed, maar zegt niets over aan wie terugbetaald moet worden aan het einde van de rit en evenmin over wat nadien moet gebeuren. Nu blijkt het trouwens over een financiering te gaan.

Als Europa maatregelen oplegt, moet Europa ook de gevolgen dragen. Halsoverkop werden maatregelen genomen onder druk van grote lidstaten die hun binnenlandse markt en hun export wilden veiligstellen. Men is er niet in geslaagd een uniforme regelgeving in alle landen uit te werken. De veehouder het gelag laten betalen op het einde van de rit, is grotesk. Vlaanderen en de federale overheid moeten hard op tafel kloppen in Europa en als Europa niet thuis geeft, moeten ze desnoods zelf de verantwoordelijkheid, ook de financiële, dragen.

Eind februari protesteerden de boeren tegen het uitblijven van een uniforme aanpak van de crisis op Europees niveau. De Europese Landbouwrap kwam nog steeds niet tot een conform standpunt. Wie tijdens de protestacties en tijdens de gesprekken met de Europees Commissaris verstek liet gaan, was onze Vlaamse minister van Landbouw. De Vlaamse boeren werden verdedigd door federaal minister Gabriels. De Waalse eveneens, maar

ook door hun gewestminister Happart. Minister Gabriels nam en neemt zijn verantwoordelijkheid op, minister Dua totnogtoe niet.

Ondertussen merken we dat andere Europese landen blijven treuzelen. Ze profiteren zelfs van een vrijgekomen markt in België. Vandaag zien we dat goedkoop vee en vlees onze markt overspoelt. Het is meer dan tijd dat kleur wordt bekend en dat duidelijke taal wordt gesproken inzake de kosten voor vernietiging van krenge en het slachtafval. Komt er een consumententaks of een vleestaks ? Zullen we de kosten betalen via de algemene middelen ? Zullen de vleessector en de veevoedersector worden geresponsabiliseerd of wordt alles blauwblauw gelaten zodat de producent uiteindelijk toch alles moet betalen ?

We vragen in de eerste plaats duidelijkheid, maar we vragen ook politieke moed van de overheid om zelf verantwoordelijkheid te nemen omwille van het algemeen belang. Bijgevolg moet de overheid ook de financiële gevolgen dragen. Niemand in het bijzonder is aanwijsbaar verantwoordelijk. Er kan dan ook niemand in het bijzonder voor worden gestraft. Een financiering te eeuwig en dage is echter moeilijk vol te houden. Het is niet te verantwoorden dat afval van een bepaalde sector door de overheid dient te worden gefinancierd. Als tijdelijke overgangsmaatregel moet dit echter wel kunnen. Iedereen komt op voor het eigen belang. We roepen alle verantwoordelijken op om samen aan tafel te gaan zitten en een regeling voor de toekomst uit te werken.

Europa toont onmacht in de BSE-crisis en danst naar de pijpen van Duitsland en Frankrijk. Een jaar geleden heb ik hier reeds vanop deze tribune gesteld dat er een geheime agenda was. Binnen Europa had men beslist dat er in België en dus vooral in Vlaanderen, geen plaats meer is voor een rendabele landbouw. In deze visie past de maatregel die Europees Commissaris Fischler de voorbije maand heeft gelanceerd inzake de extensivering van de rundveehouderij, perfect. Hij wil duidelijk de rem zetten op de rundvleesproductie en maakt daarbij handig gebruik van de BSE-crisis. Een van de belangrijkste en zwaarste maatregelen is het verminderen van de premie voor mannelijke runderen en zoekkoeien. Voor deze premie kunnen slechts 1,8 runderen per hectare in aanmerking komen. Totnogtoe zijn dat twee runderen per hectare. Het gaat dus over een vermindering met 10 procent. Europa treft dus nogmaals de zwaarst getroffen van de BSE-crisis.

Wymeersch

Komt hierop reactie op van de Vlaamse regering, van de Vlaamse minister van Landbouw ? Neen, want dit alles past ook perfect in haar zienswijze. Trouwens, ze is er reeds meermaals op gewezen dat er in Vlaanderen nog altijd massaal Europese subsidies worden betaald aan niet-boeren in hoofdberoep. We denken aan stierenpremies, grondpremies, enzovoort. De boerende boer is en blijft hier andermaal het slachtoffer.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik wil nog iets zeggen over de Europese maatregelen van de heer Fischler. We hebben regelmatig overleg in voorbereiding van de Europese ministerraden. Vlaanderen heeft zich – net als Wallonië – tegen de maatregelen verzet. Minister Gabriëls heeft dat ook zo gemeld aan Europa.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Wat betekent het voor Vlaanderen als men van 2 stuks grootvee per hectare naar 1,8 moet gaan ? Hoeveel inkomsten zal de Vlaamse landbouw verliezen of hoeveel hectare moeten we meer hebben voor hetzelfde inkomen ?

Minister Vera Dua : Ik heb de cijfers niet bij me. Dat is grondig besproken met alle administraties. Uiteindelijk hebben we unaniem beslist dat dit voor Vlaanderen geen goede zaak zal zijn.

De heer Frans Wymeersch : Als ik u goed begrijp, zult u dat standpunt hard maken in de verdere besprekingen binnen Europa ? Zult u het woord voeren of zult u de nodige volmachten geven aan minister Gabriëls ?

Minister Vera Dua : U weet dat een gewestelijk minister niet het woord kan voeren in een Europese ministerraad.

De heer Frans Wymeersch : U kunt dat wel op andere fora en u kunt ook de daad bij het woord voegen.

Vandaag wordt de landbouwsector, en de veehouderij in het bijzonder, getroffen door mond- en klauwzeer. Deze infectie treft op dit ogenblik Vlaanderen nog niet. De maatregelen die het federale ministerie van Landbouw heeft uitgevaardigd, komen soms hard aan. Ze zijn mijns inziens wel te

recht. Voor Vlaanderen, met veehouderijen die dicht bij elkaar liggen en een intensieve productie hebben, zou een uitbreken van deze infectie catastrofale gevolgen kunnen hebben. Het pleit dan ook voor de verantwoordelijkheidszin van de boeren dat ze zich strikt aan de regels en maatregelen houden.

Sommigen willen een algemene vaccinatie tegen MKZ. We kunnen deze oproep vooralsnog niet steunen. Ten eerste is het onmogelijk de hele Europese veestapel te vaccineren en ten tweede zou dit onze export zwaar hypothekeren. Het is niet meer te bewijzen of de eventuele antistoffen in het vlees afkomstig zijn van een vaccinatie dan wel van een besmetting. Is het in de praktijk ondoenbaar de Europese veestapel te vaccineren, dan is het ook op dit ogenblik ongepast eenzijdig over te gaan tot het vaccineren van onze veestapel. Om reeds vermelde redenen zouden we dan onze reeds zo kwetsbare sector zelf nog meer verlammen.

Dat men zich nu vanuit bepaalde kringen afzet tegen Europese maatregelen en sancties is op zich verdedigbaar maar het moment en het dossier zijn slecht gekozen. Niet-Europese landen sluiten nu reeds hun grenzen voor import terwijl ze zelf niet vies zijn om behandelde, hetzij gevaccineerde, hetzij met hormonen behandelde producten te exporteren. We hebben altijd gepleit voor een gezond protectionisme op basis van wederkerigheid. Trouwens, is het niet opvallend dat zowel BSE als MKZ vandaag via Engeland vanuit overzeese gebieden onze contreien zijn binnengekomen ?

Maar voor een politiek die het belang van onze boeren centraal stelt en die hard op tafel wil kloppen in Europa en in de eigen politieke wereld, hebben we politici nodig met haar op de tanden. De Vlaamse boer heeft een sterk kabinet van Landbouw nodig met onderlegde medewerkers. Mensen die balanceren op de koord van behoud van het leefmilieu en toch de boer naar de mond willen praten, kunnen we missen als kiespijn. Men kan geen twee heren dienen. Onze minister van Landbouw was afwezig op de Europese Raad van eind februari 2001. Minister Happart was er wel. Hij stond zelfs op de barricade, in dit geval een tractor. Onze Vlaamse minister was ondergedoken. Bij het uitbreken van mond- en klauwzeer was zij weer de onvindbare vrouw, maar niet voor lang. Terug van haar trip naar Brazilië, kwam ze plots in het nieuws. En hoe !

Wymeersch

Het is erg als een boer moet toezien hoe zijn dieren worden afgemaakt en vernietigd, maar boeren weten dat deze maatregel het algemeen belang dient. De boeren weten – de beelden uit Engeland indachtig – dat ze hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. In deze kwestie telt niet het eigen belang, maar het algemeen belang. Uitzonderingen kunnen en mogen niet worden gemaakt.

Toch moeten we meemaken dat onze Vlaamse minister van Landbouw het opneemt voor een particulier geval. Ze is afwezig als het nodig is, maar ze is aanwezig met selectieve verontwaardiging. Ze nam het op voor een biogeitenkweker. Maar in Vlaanderen zijn 99 procent van de melkveeboeren, een overgroot deel van de gesloten varkensbedrijven en meer dan de helft van de kippenkwekerijen familiebedrijven die de trends van de maatschappij volgen en dus steeds meer milieubewust beginnen te boeren. Waarom was er verontwaardiging om de bioboer uit Klemskerke, en niet om de andere familiebedrijven die om dezelfde redenen moesten worden geruimd?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik wil even de puntjes op de i zetten. Er waren geen preventieve opruiming in de varkens- en rundveesector. Er was een opruiming omwille van een schijnbaar geval van mond- en klauwzeer dat werd vastgesteld. Mijn verontwaardiging was dus niet zo selectief als u hier laat uitschijnen. De globale preventieve slachtingen zijn enkel toegepast in de geiten- en schapensector.

De heer Frans Wymeersch : U kunt dat zeggen, mevrouw de minister.

Minister Vera Dua : Ik kan dat zeggen omdat het waar is. Er is geen opruiming gebeurd in de varkens- en rundveesector.

De heer Frans Wymeersch : Ik heb dat niet gezegd. U hebt uw selectieve verontwaardiging laten zien op het ogenblik dat de opruiming bij de bioboer uit Klemskerke aan de orde was. Wij vragen ons dus af of onze minister van Landbouw misschien enkel minister is voor de biolandbouw en of zij de andere bedrijven in de kou laat staan. Of wij ons dat terecht of onterecht afvragen laat ik aan de minister en de collega's over.

Biolandbouw betekent biovoedsel en dat is trendy. Het is een commercieel gegeven waar vooral su-

permarkten aan verdienen. Ik geloof daar niet in. De mond- en klauwzeerepidemie in Engeland is veroorzaakt door een bioboer die het niet zo nauw nam met de regels. Ik drink liever melk van een groot veeteeltbedrijf dan van een biokoe. 'Bio' klinkt leuk, maar in de praktijk is er op veel zogenaamde biobedrijven minder controle en gaat het er vaak minder hygiënisch aan toe. Een koe met uierontsteking krijgt op een gewone boerderij meteen antibiotica om te genezen. De bioboer geeft die niet of te laat waardoor er ontstekingsproducten, zoals etter, in de melk terecht komen. Dat heet dan 'natuurlijk'. Dat waren de woorden van de decaan van de faculteit diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit Gent, professor De Kruif.

Het beleid moet de hype rond biolandbouw duidelijk en dadelijk relativeren. Men creëert immers een kunstmatige situatie, waardoor sommige boeren zich beter wanen dan anderen en zich blijkbaar meer kunnen en durven permitteren. Op de televisie zagen we dat een collega-boer, uit sympathie voor de getroffen bioboer, zomaar met een lammetje kwam aandraven en daarbij elke sanitaire maatregel aan zijn laars lapte.

Mevrouw de minister, om de haverklap verschuilt u zich achter Europa. Om de haverklap doet u de Europese paraplu open. Hij ging open bij de mestproblematiek en de nitraatrichtlijn. In de BSE-crisis neemt u echter uw verantwoordelijkheid niet op. U klopt niet op tafel als de belangen van de Vlaamse boeren moeten worden verdedigd. Voor een particulier geval doet u dat echter wel. Gaat u ook begrip tonen als u moet beslissen over de vele nutriëntenhaltedossiers?

Het is duidelijk, collega's, dat Vlaanderen nood heeft aan een sterk ministerie van landbouw.

Er is nood aan een minister die niet laveert tussen milieu en boer, een minister die niet steeds opnieuw met regelgevingen tegen de landbouw op de propen komt, een minister die zich niet omringt met mensen die de landbouw in Vlaanderen eigenlijk dood willen. Vlaanderen heeft nood aan een minister die opkomt voor de boeren, die opkomt voor alle boeren, en hen verdedigt en steunt in Europa. We hebben een minister nodig die in Europa op tafel slaat, een minister die ervan overtuigd is dat Vlaanderen de landbouw nodig heeft. We willen een minister die alle familiale bedrijven verdedigt, steunt en maximale levenskansen geeft. Anders vervalt de landbouw regelrecht in een enorme

Wymeersch

schaalvergroting, met een onvermijdelijke verdere industrialisering tot gevolg.

Mevrouw de minister, de hetze die rond en tegen de landbouw wordt gevoerd moet stoppen. U hebt beloofd dat u alles in het werk zou stellen om de toekomst van de landbouwgezinnen veilig te stellen. Tot nog toe waren er wel veel woorden, maar ook niets meer. U had veel krediet opgebouwd, ook bij ons. U bent minister van Leefmilieu en Landbouw geworden dankzij de dioxinecrisis. Maar de twee opeenvolgende crisissen die we vandaag kennen, die van BSE en mond- en klauwzeer, zouden u wel eens de das kunnen omdoen.

Collega's, ik heb het reeds eerder gezegd : de mediashow die nu telkens opgevoerd wordt, werkt ten onrechte de onzekerheid en de angst in de hand. We moeten opnieuw leren relativeren en alles in de juiste verhoudingen zien, niet alleen de BSE-crisis maar ook de hormonen. Al deze zaken worden eenzijdig belicht, met alle gevolgen van dien. Nochtans is ons voedsel nog nooit zo veilig geweest als vandaag, en elke insinuatie dat dit niet zo zou zijn is ongepast, zelfs misdadig. Dat is ook het gevolg van de enorme inspanningen die de landbouwsector zich de laatste jaren heeft getroost. De individuele landbouwer weet immers waar hij voor staat. Hij weet dat hij omzichtig moet omspringen met het voedsel dat hij produceert en met het milieu dat hij mee beheert, en hij doet dat ook.

Uiteindelijk zal ook de overheid en zeker ook de Vlaamse overheid de politieke keuze moeten maken en de gevolgen ervan dragen. Men zal moeten beslissen of men nog een rendabele landbouw in Vlaanderen wil en welke soort landbouw dat dan is. Als men ook binnen het Europese kader een beleidswijziging wil, moet de Vlaamse overheid erop toezien dat die de boer niet naar de slachtbank leidt.

Tot slot wil ik erop wijzen dat er in dat verband een enorme taak weggelegd is voor de sector zelf. De sector moet zelf het vertrouwen van de consument terugwinnen. Het vertrouwen van de consument wordt immers het draagvlak van de landbouwpolitiek in de toekomst. Het zou in ieder geval de consument positief stemmen als de sector, op eigen initiatief, voorstellen terzake zou doen. Vandaag is er echter een opbod tussen de diverse sectoren en deelsectoren, en tussen de producenten en de verwerkende en bewerkende industrie. Er is een

opbod tussen de verschillende landbouworganisaties. Dat maakt de landbouwsector niet sterk, integendeel.

Ik wil hier dan ook een oproep doen, ook naar de landbouwvertegenwoordigers, en allen die met landbouw en afgeleiden hun dagelijks brood verdienen. Vergeet de vetes, vergeet de meningsverschillen, vergeet de eigen zuil, vergeet het eigen belang en vergeet de eigen structuren. Zet u samen aan tafel, werk een plan uit en ga ermee in het offensief. Het is in het belang van de bevolking, het is in het belang van Vlaanderen, het is in het belang van een duurzame en rendabele sector en het is vooral in het belang van het familiale bedrijf. (*Applaus bij het VB*)

– *De heer Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik maak zelf geen deel uit van de commissie voor Landbouw. Daarom valt het me misschien op dat bij debatten over dit onderwerp het keer op keer gaat over – weliswaar verscheidene – tienduizenden landbouwers, maar zelden of nooit over de ruim vijf miljoen consumenten en belastingbetalers die de hele landbouw in stand houden. Na de drie toespraken van de 'landbouwers', zal ik trachten te spreken in naam van die vijf miljoen anderen.

De heer Van Looy zei dat we moesten wachten tot deze crisis was overgewaaid vooraleer we moesten praten over algemene conclusies, over grote besluiten inzake het landbouwbeleid. Mocht dit de eerste crisis zijn, zou ik me daar akkoord mee kunnen verklaren. Ik heb echter de indruk dat we de afgelopen drie jaar niet veel tijd zouden hebben gehad om over fundamentele problemen in die sector te praten. We lopen ondertussen immers van de ene crisis in de andere. Als het zo verder gaat, is het niet meer nodig dat we het over fundamentele landbouwmaties hebben.

Wat BSE, mond- en klauwzeer en dioxine de afgelopen jaren hebben aangetoond, is dat een aantal systemen inzake landbouw- en voedselvoorzieningen onvoldoende – of alleszins verkeerde – garanties bieden. Als het erom gaat het systeem in werking te stellen om de economische schade te beperken, de exportmogelijkheden te garanderen en om rond de tafel te zitten om zo snel mogelijk een regeling te treffen inzake compensaties ten voordele

Tobback

van de producenten, dan gaat alles vrij vlot. Het systeem om te vermijden dat er ongehoorde producten op het bord van de consumenten komt, vertoont wel enkele gaten waar de maag van iedere vleeseter wel enkele malen van omdraait.

Vanuit strikt traditioneel economisch oogpunt functioneert alles redelijk goed. Vanuit het standpunt van de consument is dat veel minder het geval. We slagen er vanuit economische overwegingen in om als een door IBM gecoördineerde machine in een oogwenk vele tienduizenden – in vele gevallen gezonde – dieren te liquideren. Vermijden dat dieren besmette karkassen van soortgenoten gedurende jaren te eten krijgen, dat gaat onze macht te boven. Dat is toch een eigenaardige vaststelling. Men heeft een mogelijke bron gegeven van de mond- en klauwzeerbesmetting. Ik heb gelezen dat er ook een andere mogelijkheid is. Een besmet karkas zou zijn verwerkt tot veevoeder. Ook hier moeten we eens over nadenken.

Geachte collega's, ik zou de afgelopen jaren zeker niet in de schoenen van een boer hebben willen staan. Ik kan de sector trouwens geruststellen : ik ben ook niet van plan de komende jaren boer te worden.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, de heer Tobback heeft gelijk als hij zegt dat de term consument tot nu toe nog niet is gevallen in dit debat. De heer Wymeersch heeft gezegd dat de Vlaamse en federale overheid in Europa op tafel moet kloppen. Ik weet dat onze minister daar niet kan gaan kloppen, maar ze kan wel overleg plegen met de federale minister.

Mijnheer Denys, u hebt gesteld dat we het zekere boven het onzekere willen. Dat geldt zeker voor het voedsel. Mijnheer Tobback, wat dat betreft ben ik het met u eens. U wilt de consumentenbelangen verdedigen en een van de belangrijkste aspecten daarvan is goed en gezond vlees. Om dat te realiseren is evenwel een gemeenschappelijk Europees vleesimportbeleid nodig. Besmette karkassen verwerken tot veevoeder is in België verboden, maar in het buitenland mag het wel. We zijn dus niet meer gerust als we buitenlands vlees invoeren. Ik wil daarom de consumentenbelangen ten volle helpen verdedigen. Mijnheer Tobback, wat dat betreft sta ik aan uw kant.

De voorzitter : De heer Tobback en de heer Moreau : één strijd.

De heer Bruno Tobback : Ik heb alle begrip voor de problemen van de veehouders, van wie sommigen overigens natuurlijk zelf niet helemaal onschuldig zijn. Ik zou niet graag in hun schoenen staan. Er is één punt – waarschijnlijk het enige – waarop ik het met minister Gabriëls eens ben : als men zijn bedrijf ziet opruimen – zoals het eufemistisch wordt genoemd – is dat een schrijnende gebeurtenis voor elke boer, niet alleen voor bioboeren. Een gewone geit zal dat even onprettig vinden als een biogeit.

Aan de andere kant kan iemand die uit winstbejag stommiteiten begaat en de publieke gezondheid in gevaar brengt maar beter een boer zijn. Als Mitsubishi 1.000 auto's terugroept wegens productiefouten staat er geen overheid met miljoenen en miljarden klaar om de kosten te vergoeden. Als maar één kind verwond zou raken, laat staan sterven, door een fout in een product van Fisher Price, dan was het huis te klein en Fisher Price failliet. Als men in de veehouderij het ene jaar motorolie en karkassen voedert aan het vee, dan staat de overheid het volgende jaar klaar om de sector met miljarden uit de nood te helpen en de slachting te vergoeden van tienduizenden, voor de mens volstrekt ongevaarlijke dieren. Zo liggen de verhoudingen tussen de landbouw en de gewone economie in Europa.

Collega's, versta mij niet verkeerd. Ik vind het niet erg dat er geld gaat naar de ondersteuning van de landbouw. We mogen de zaak niet op de fles laten gaan, maar dit systeem werd in het leven geroepen om voedselvoorziening en -veiligheid te waarborgen. Na de afgelopen drie crisissen is dat stilaan een cynische bedenking geworden, als u mij wilt verontschuldigen.

Vanochtend rekende een krant voor dat in de EU jaarlijks ongeveer 1600 miljard frank naar landbouwsteun gaat. De crisissen van de afgelopen 10 weken alleen al zullen 52 miljard frank gemeenschapsgeld kosten. In dat bedrag zijn nog niet eens de afgeleide kosten verrekend die niet zullen worden betaald uit de landbouwbegroting, maar door de consumenten en de belastingbetalers.

Bij het bedrag van 1600 miljard frank komt nog de onrechtstreekse steun aan de agrarische sector in de vorm van de opruiming van het afval en de milieuvervuiling die het bedrijven van landbouw in deze industriële samenleving met zich meebrengt. De consument betaalt bijvoorbeeld in heel wat

Tobback

Belgische gemeenten 2 frank per kubieke meter drinkwater, alleen maar om er de pesticidenresidu's uit te halen. Die kosten worden dus gedragen door de gemeenschap.

Ik stel vast dat de voorbije decennia het leeuwen-aandeel van zowel de Vlaamse als de Europese middelen niet is uitgegeven voor het oplossen van problemen, maar voor de instandhouding van grootschalige industriële landbouw. Ik heb daar vragen bij. Nog niet lang geleden is berekend dat ongeveer 80 percent van de middelen terechtkomt bij 20 percent van de boeren. Het gaat zelfs niet in de eerste plaats over veeteelt. In die 20 percent zitten de grote boeren, want het hele systeem steunt op de omvang van de productie. Hoe groter, hoe meer geld.

In Vlaanderen is het allemaal niet veel beter. In de periode tussen vandaag en 2006 gaat meer dan 90 percent van de landbouwsteun naar de traditionele, grootschalige landbouwsector. Een heel klein beetje van de steun is ecologisch getint, en krijgt de vorm van perceelsrandbeheer en dergelijke. Het overgrote gedeelte van de investeringsteun en de steun voor opleidingen en dergelijke komt terecht bij de traditionele, grootschalige landbouwsector. Ongeveer 5 percent van de middelen komt in handen van de biologische landbouwers. Er is dus nog veel werk aan de winkel, want we willen in 2010 10 percent halen.

De heer Eric Van Rompuy : Het discours van de minister en de heer Tobback over biologische landbouw resulteert in marginale uitgaven. U hebt het nu voor het zeggen. Wij hebben dat zagezegd allemaal tegengehouden. Het VLIF beschikt over 2 miljard frank. Het totale budget bedraagt 675 miljard frank.

Er is dus niet veel geld voor landbouwinvesteringsteun beschikbaar. U geeft de indruk dat het om grote bedragen gaat. Dat is echter niet juist. De minister van biologische landbouw voorziet voor de komende twee jaar in 130 miljoen frank. Op jaarbasis gaat het dus over 50 tot 60 miljoen frank. De varkenssector alleen al heeft een jaaromzet van 40 tot 50 miljard frank ; de gehele landbouwsector is goed voor 180 miljard frank. Vandaag wordt 0,4 percent besteed aan biologische landbouw. In 2010 wilt u daar 10 percent van de middelen aan besteden. Wat weerhoudt u om daarvoor meer middelen vrij te maken ? U schetst een groot alternatief, maar u trekt er geen middelen voor uit.

De heer Bruno Tobback : Ik waardeer uw steun. U laat uitschijnen dat u lid bent van een regering die hier wordt aangevallen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Als we zullen discussiëren over de middelen voor de landbouw, zal ik de steun van u en uw fractie, met de heer Van Looy op kop, in dank aanvaarden. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Uw betoog zou geloofwaardiger overkomen als u al een stap in die richting had gezet toen u nog minister van Landbouw was.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Sta me toe even het gezond verstand te laten spreken. Er zijn niet veel bioboeren. We zijn het er allemaal over eens dat hun aantal moet toenemen. De hectaresteen is vooralsnog een federale aangelegenheid. De hefboom om biologische boeren te steunen, ligt in handen van minister Gabriëls. Spijtig genoeg wordt er veel te laat uitbetaald. We houden ons daarmee bezig, maar dat is een federale aangelegenheid.

Vlaanderen kan alleen ondersteunen. Biologische boeren vragen niet dat we met grote sommen naar hun kop gooien. Dat zou het domste zijn wat we kunnen doen. Wél moeten we de randvoorwaarden creëren, zodat mensen ertoe worden aangezet de stap naar de biologische landbouw te zetten. We kunnen toch niet beginnen met het oversubsidiëren van een bepaalde categorie boeren ? Europa zou dit trouwens terecht niet aanvaarden. Mocht ik dit doen, dan zou ik pas kritiek krijgen van dit parlement. We moeten er alleen voor zorgen dat de afzet, de promotie, de omkadering en de begeleiding nu eindelijk goed gebeuren, zodat de randvoorwaarden gecreëerd zijn. Maar de uiteindelijke beslissing om over te schakelen naar biologische landbouw ligt bij de individuele boer. Het ergste dat me zou kunnen overkomen is dat honderd boeren overschakelen naar biologische landbouw en er op het einde van het jaar vijftig failliet zijn. Ik wil dat die mensen met volle overtuiging omschakelen als ze weten dat hun bedrijf daarvoor geschikt is, en dat ze overlevingsmogelijkheden krijgen. Betekent dit dat we aan het einde van dit jaar die 10 percent zullen bereiken ? Neen, helemaal niet. Wel hebben we sinds 1998 vrijwel een verdubbeling bereikt. Die verdubbeling is natuurlijk gemakkelijk, want we hadden er maar weinig. Ik hoop dat we tegen het einde van deze zittingsperiode een substantiële groei zullen kennen. In Vlaanderen is dat niet eenvoudig. We kennen hier immers een zeer intensieve landbouw. Voor landbouwers is omscha-

Dua

keling niet evident. Maar ik zal vooral blij zijn als die 99 percent andere landbouwers op een meer duurzame wijze aan landbouw doen. Dat zal immers uiteindelijk de oplossing zijn.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, u was ook aanwezig bij de bespreking van de begroting 2000. Toen, op het einde van 1999, werd reeds aangekondigd dat er vijf bio-ingenieurs zouden worden ingezet om de omschakeling naar de biologische landbouw te begeleiden. Van die vijf was er een jaar later één aangesteld, mevrouw de minister. Dat is het verschil tussen woord en daad.

Minister Vera Dua : Er is er één aangeworven en nu is er bij de begrotingscontrole voorzien in drie mensen extra. Er is nu dus sprake van vier ingenieurs. *(Opmerkingen bij de CVP)*

Ik dacht dat ik hier kritiek zou krijgen omdat ik vier ambtenaren heb aangesteld alleen voor de bio-landbouw.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Van Rompuy, als u me niet stormachtig had onderbroken had ik u kunnen zeggen waarover het gaat. Het gaat niet over het geven van tientallen en honderden miljarden om bioboeren te subsidiëren, wel over het gelijkleggen van de concurrentiële lat. Die lat zal nooit gelijk liggen als de gemeenschap enerzijds een paar luttele tientallen miljoenen geeft aan omschakeling – dat lost niets op – terwijl men anderzijds duizenden miljoenen blijft uitgeven aan het opruimen van de rommel van alle andere vormen van landbouw. Dat is de realiteit : vandaag krijgt de consument de boodschap dat, als hij biologisch wil eten, met de connotatie van gezond eten die dat heeft, hem dit vijftig percent meer kost in de winkel. Dat kost niet meer omdat die bioboer te duur is, maar omdat de anderen rechtstreeks en onrechtstreeks op alle mogelijke manieren, vanaf het begin van hun investering tot aan het opruimen van mest en zieke karkassen, worden gesubsidieerd door de overheid. Als men dus als consument honderd frank betaalt voor een stuk varkensvlees heeft men er als belastingbetaler nog eens honderd frank bovenop gelegd. Dit lijkt goedkoop, maar is het niet. Dat is het probleem waarvoor we staan. Met de subsidiëring die er vandaag is, houden we de intensieve landbouw in stand, terwijl de andere op geen

enkele wijze een kans krijgt. *(Opmerkingen bij de CVP)*

De heer Eric Van Rompuy : Het varkensvlees krijgt geen frank subsidie van Europa !

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Daarnet zei u dat de consument biologisch voedsel kan kopen, met de connotatie van gezond voedsel. Betekent dit dat alles wat geen biologisch voedsel is de facto ongezond is in uw visie ? Dat is althans de conclusie die ik daaruit trek.

De heer Bruno Tobback : Dat zou een spijtige conclusie zijn, maar het is er een waarin steeds meer mensen beginnen te geloven. Ik hoop dat we hen die connotatie niet moeten meegeven, waarbij er een circuit is van gezond voedsel en een circuit van goedkoop voedsel. Dat is immers de toestand waarnaar we de laatste jaren evolueren. Laat dat vooral niet de conclusie zijn die een hoop mensen trekken. Dan sparen we een paar miljard uit voor campagnes om de consument er opnieuw van te overtuigen dat zijn beenhouwer hem gezond voedsel levert. Daar dreigen we naartoe te gaan. Ik wil echter niet dat er twee circuits ontstaan, waarbij sommige mensen het zich kunnen veroorloven om gezond voedsel te kopen, terwijl andere mensen 'gewoon' eten, met de vrees dat het misschien niet gezond is. Die richting wil ik absoluut niet uit. Als dat uw vraag is, dan hoop ik dat die bij deze beantwoord is.

Mijnheer Van Rompuy, u zegt dat de varkenssector geen subsidies krijgt. Wie ruimt echter de watervervuiling van de overbesteding op ? Wie ruimt er de karkassen op bij alle mogelijke problemen ? Wie betaalt dat ? Op alle mogelijke manieren gaat er geld in die richting.

De heer Eric Van Rompuy : De industrie en de huishoudens zorgen ook voor afval.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Van Rompuy, de huishoudens zijn geen economische activiteit. Het zijn consumenten, maar ze vormen geen winstgevende, toegevoegde waarde creërende economische activiteit.

Het is niet zo dat ik wil dat men al die vormen van subsidiëring aan de landbouw stopzet. Als belastingbetaler en als consument wil ik echter wel waar voor mijn geld. Op dit ogenblik krijg ik dat niet. Momenteel stoppen we via subsidies, uitkoopprege-

Tobback

lingen, waterzuivering, grenscontroles en investeringssteun duizenden miljarden in iets dat dient om voedselveiligheid en voedselzekerheid te creëren, maar daar vandaag nog steeds niet toe in staat is op een manier die bij de consument en de belastingbetaler vertrouwen wekt. Men mag dat geld uitgeven, maar men moet het dan wel op een geloofwaardige manier doen, waarbij we niet van de ene crisis in de andere terechtkomen.

Zorg ervoor dat er geen systeem bestaat waarin men 50 tot 60 percent meer betaalt in een biowinkel omdat men hoopt daarmee gezonder te eten. Zorg ervoor dat alles dat in de winkel ligt, gezond en eetbaar is. Zorg ervoor dat dit niet gebeurt ten koste van het opruimen van tienduizenden gezonde dieren. Dat is immers wat vandaag gebeurt. Leg de concurrentielat gelijk. Laten we het geld van de belastingbetaler daarvoor gebruiken in plaats van voor het in stand houden of het blijven creëren van een aantal problemen. (*Applaus bij de SP en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, collega's, de uiteenzetting van de heer Tobback is een duidelijk voorbeeld van wat ik daarnet al heb gezegd. Hij wakkert de angstpsychose bij de consument en bij de bevolking extra aan. Hij zegt dat de voeding die de consument momenteel door de producenten voorgeschoteld krijgt, niet gezond is.

De heer Bruno Tobback : Ik heb gezegd dat het niet zeker is dat die gezond is.

De heer Frans Wymeersch : De woorden van de heer Tobback tartten alle verbeelding. Ik citeer professor De Kruif, decaan van de faculteit Diergeneeskunde van de RUG. Hij stelt : 'Onze voeding was nooit zo veilig als nu. De controle van boer tot supermarkt staat goed op punt. Verder is er het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid, en elk bedrijf wordt door dierenartsen geregeld gecontroleerd. Rampen zoals mond- en klauwzeer of varkenspest bestonden vroeger ook, maar toen werd alles zo niet opgeblazen.'

Mijnheer Tobback, u kent niet eens het verschil tussen een beer en een zeug. Dat tart elke verbeelding. Wat u nu doet, is de boer verder stigmatiseren. Onze Vlaamse minister van Landbouw beweert op te komen voor de landbouwers, maar ze moet een beleid voeren samen met een partij waar-

van u de woordvoerder bent inzake landbouw. Hoe kan haar bewering dat ze de boeren wil verdedigen dan nog geloofwaardig zijn ? Dat kan niet, en we geloven haar dan ook niet.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik had veel verwacht van het betoog van de heer Tobback. Ik meende dat hij een visie zou geven op de afbouw van de agro-industrie, de versterking van de kwaliteitsbewaking, en een nieuw systeem van incentives op Europees vlak. We hebben echter slechts een politiek discours gehoord over twee soorten landbouwers, en over een onderscheid tussen bioproducten en andere producten waar we niet zeker van zijn. Minister Gabriels volgt dat discours helemaal niet. Hij spreekt, net zoals de heer Denys, over landbouw in traditionele termen.

Mevrouw de minister, u bent betrokken bij het Europees gebeuren. Welk standpunt verdedigt de Belgische regering daar ? En Wallonië ? Ook de heer Happart voert dat discours niet. Welke concrete maatregelen zult u op Europees vlak voorstellen om uw plannen te realiseren ? Nu horen we alleen slogans over consumenten, afbouw van de agro-industrie, en biologische landbouw.

Van een regering verwacht ik geen nota's, pseudo-standpunten of een open debatcultuur, maar een concreet beleid. Hebt u een plan om in de volgende maanden op Europees vlak de subsidies te herzien, nieuwe stimulansen in te bouwen, enzovoort ? Wat is het standpunt van de Vlaamse regering daarover ? Ik ben totaal op mijn honger gebleven.

Mijnheer Tobback, de varkenssector wordt niet Europees gesubsidieerd, en neemt trouwens opnieuw toe. Er wordt 77 frank per kilo betaald. Volgend jaar zullen we meer varkens hebben dan vorig jaar. Mevrouw Dua, we zullen boven de 7 miljoen varkens uitkomen, misschien nog meer dan nu. (*Gelach*)

Wat doet de Vlaamse regering om een beleid te voeren ? Ik ben het beu niet anders te moeten horen dan intentieverklaringen en mooie theorieën. Wat is het beleid ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, collega's, iedereen hier is een echte verdediger van de landbouwsector. Tot nu toe is dit landbouwdebat sereen verlopen. Ik blijf zitten als het zo verder

Moreau

gaat, zo niet vertrek ik, want dan loont het de moeite niet meer.

Ik blijf geloven zowel in de traditionele als in de biologische landbouw. De overgrote meerderheid van de landbouwers wil haar brood verdienen in harmonie met het leefmilieu, en wil de natuur verdedigen. Dat blijf ik werkelijk geloven. Ik blijf positief denken. Ik geef beide vormen van landbouw mijn vertrouwen. Ik ben er zeker van dat onze minister dezelfde weg blijft bewandelen en al onze landbouwers, zal verdedigen.

Er kan voor onze landbouwers echter niet hard genoeg op tafel worden geklopt. Ze hebben nu al problemen. In de komende jaren zal hun aantal nog drastisch verminderen. Ik hoop dat we in Vlaanderen niet in een situatie terechtkomen zoals in het Brussels Gewest, waar er nog heel weinig landbouwers over zijn. Ze zijn te tellen op de vingers van één hand. (*Gelach en applaus*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, aan de woorden van de heer Moreau heb ik niets meer toe te voegen.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, om de heer Moreau gerust te stellen zal ik proberen het debat sereen te houden.

Ik wil eerst toch even opmerken dat men dit actualiteitsdebat inhoudelijk gemakkelijk kan beperken. Men kan wat commentaar geven op het crisismanagement van de Vlaamse regering, en tegelijkertijd nog even uitweiden over de federale regering en over de Europese Unie. De meerderheid en de oppositie kunnen elkaar wat verwijten naar het hoofd slingeren, wat vandaag al is gebeurd. Men kan dit geheel ten slotte afsluiten met een motie, en het daarbij laten. In de praktijk betekent dit dat alles blijft zoals het was. Het kan niet de bedoeling zijn om te wachten op een volgende crisis. De roep om een grondige hervorming van de landbouwsector klinkt steeds luider. Steeds meer lagen van de bevolking spreken zich hiervoor uit in opiniestukken en interviews in de krant en op de radio en de televisie.

Deze noodkreet is mijns inziens volkomen terecht. We kunnen nu eenmaal niet van de ene crisis naar

de andere blijven hollen. De vraag is eigenlijk waarom ongeveer elk incident in de landbouw of in de voedselproductie tegenwoordig tot een crisis leidt. Ziektes als mond- en klauwzeer bestaan al lang, maar veroorzaken momenteel grote crises.

Het antwoord op deze vraag is zeker niet eenduidig en schetst bovendien de problemen waar de landbouw en de hele samenleving momenteel mee kampen. Net als de andere productiesectoren is ook de landbouw niet ontsnapt aan de druk van de schaalvergroting, de specialisatie en de productieverhoging. Een groot deel van de landbouwproductie is gericht op een uiterst concurrentiële markt. Dit geldt nog veel meer voor de wereldmarkt dan voor de Europese markt. Deze concurrentiële druk leidt tot concessies met betrekking tot de kwaliteit en de volksgezondheid.

Economisch gezien stijgt de marktverhandeling, maar het inkomen van de landbouwers in de Europese Unie is in het voorbije jaar met 4 procent gedaald. Ondanks het feit dat de landbouwers hun productie hebben verhoogd en subsidies ontvangen, daalt hun inkomen. Ik zal deze situatie illustreren aan de hand van een concreet voorbeeld. De Europese Unie produceert op zeer grote schaal pluimvee voor de Afrikaanse markt. Deze afzetmarkt is het toneel van regelrechte concurrentieslagen geworden. Een prijsverschil van enkele franken kan de toegang tot de markt verzekeren. Dit is zeer nefast voor het inkomen van de producent en voor de kwaliteit van de voeding van de consument.

Ik zal nog een ander concreet voorbeeld geven. Sedert een aantal jaren proberen een aantal Europese landen, waaronder België, exotische markten als Zuid-Korea, de Filippijnen en Japan te veroveren. De producenten willen ginds de vette buiken van hun mestvarkens slijten. Hoewel deze producten zo vet zijn dat ze in eigen land niet meer verkocht raken, probeert men ze op die markten te dumpen.

Dat is een pervers systeem. Voor het vervoer van deze producten maakt men gebruik van de vrachtschepen die anders leeg naar die landen terugkeren. Hoewel het transport ongeveer niets kost, slaagt men er toch in om de nodige restitutie op te strijken. Indien deze markten om een of andere reden krimpen, brengt dit de exportslachthuizen in de problemen. Een eenvoudige vertrouwensbreuk kan bijgevolg verstreckende gevolgen hebben. Ik wil er trouwens op wijzen dat deze slacht- en koelhuizen toelagen ontvangen voor de private stocka-

Vertriest

ge van de Europese Unie. De aanleg van strategische voorraden past immers in het Europese stockageplan. De producenten gebruiken deze markt om in het voorjaar strategische voorraden op te bouwen. In het barbecueseizoen wordt meer vlees gegeten en gaan de prijzen voor de consument de hoogte in. Deze mensen speculeren met vlees.

België is uiteraard niet de enige speler op de markt. De dioxinecrisis heeft duidelijk aangetoond dat elk tijdelijk marktverlies ongenadig wordt afgestraft. Vlees is 'big business' geworden en heeft nog maar weinig te maken met een gekoesterd landbouwproduct. Het spreekt vanzelf dat deze industriële vleesproductie afstraalt op de rest van de sector.

Een bijkomend gevolg van deze industrialisering en integratie is de vervreemding van de consument. Enkele decennia geleden stond de consument nog heel dicht bij de landbouwer, en koesterde daar zelfs soms romantische ideeën over. Helaas maakt onbekend nu onbemind. Bovendien heeft de productie af te rekenen met een consument die steeds kritischer wordt, en die aan de voedselproductie steeds meer ethische aspecten koppelt, met name dierenwelzijn, ecologische criteria en het tegengaan van verspilling. Vandaar ook de vertrouwenscrisis van de consument. Die wordt bovendien versterkt door de aandacht van de media die daarmee slechts de bezorgdheid van die consument een spiegel voorhoudt. Koppel dit alles aan de groeiende aandacht van de consument voor alles wat met gezondheid en de bodycultus te maken heeft, en men krijgt al gauw de indruk dat de landbouw inderdaad van de ene crisis in de andere sukkelt.

Uiteraard werken de geglobaliseerde structuren van de landbouw al deze crisissen in de hand. Mond- en klauwzeer en varkenspest zijn er steeds geweest, en zijn al altijd rampzalig geweest voor de betrokken landbouwer. Het waren echter nog geen economische rampen, laat staan regeringszaken. De structuren van de hedendaagse landbouw, waarbij dieren van bedrijf naar bedrijf en van markt naar markt worden gezeuld, en de enorme volumetoenames van de landbouwbedrijven hebben geleid tot het gelijktijdig afslachten van vele duizenden over verschillende landen, ja zelfs continenten, verspreide dieren. Vroeger kon het afslachten tot enkele dieren worden beperkt. Dieren worden nu over vele duizenden kilometers versast, gedurende veertig tot vijftig uur in vrachtwagens opeengeperst. Dit is niet te verantwoorden vanuit het

welzijn van de dieren, en verhoogt bovendien de kans op wereldwijde besmetting.

Na de globalisering van de voedselhandel komt de andere kant van de medaille naar boven. Ik heb het over de globalisering van de ziekte. Bovendien zou bij mond- en klauwzeer het probleem anders kunnen worden opgelost, maar omwille van de heilige economische principes van de exportmarkt worden gezonde dieren toch tot de vuilbak veroordeeld.

Steeds meer mensen komen daartegen in opstand. Nederland en Portugal bepleiten de vaccinatie, terwijl onze boeren voorstander zijn van een beperkte vaccinatie. Hoeveel gezonde dieren, meestal afkomstig uit de familiale landbouw, moeten nog worden afgeslacht om de industriële handel te beschermen ?

Er is hier reeds vaak gesproken over de geitenboer. Tussen een geiten- en een varkensboer is er echter niet veel verschil. Er is wel een groot verschil tussen een op de vleesproductie gericht bedrijf en een fokbedrijf dat twintig, ja zelfs dertig jaar heeft gewerkt aan een genetisch gevarieerde kudde zonder de onmiddellijke bedoeling de dieren vet te mesten. Een varkensboer die met een fokkerij bezig is, zou in hetzelfde probleem verzeild geraakt zijn.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw Vertriest, u hebt het gehad over Nederland en Portugal. Alles wat nu gebeurt, gebeurt op bevel van Europa waarbij ik verwijs naar de Europese richtlijn van 1985 en de recente beschikkingen. Pleit u dan voor het opnieuw invoeren van vaccinatie ? Wat is het standpunt van uw fractie ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik denk dat we moeten nagaan of de problemen niet kunnen worden opgelost door middel van een beperkte vaccinatie in Europese context.

De heer Erik Matthijs : Een beperkte vaccinatie is een noodmaatregel die genomen wordt wanneer er een hard ontstaat. Als u het hebt over vaccinatie, dan betekent dit een jaarlijkse inenting, en dat zal onze economische positie zwaar aantasten. Bent u geen voorstander van een ringvaccinatie, wat een Europese maatregel is ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik denk dat we een beperkte vaccinatie moeten doen, en moeten bekijken

Vertriest

ken of een volledige vaccinatie op termijn al dan niet noodzakelijk is. Ik ben geen dierenarts.

De heer Erik Matthijs : Neen, maar u schakelt u wel in in de politiek van Europa.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik zal het zo dadelijk over Europa hebben.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : U weet ook, mijnheer Matthijs, dat de discussie over de vaccinatie op Europees vlak zal worden gevoerd. Het is misschien juist dat men dat niet ad hoc moet doen, naar aanleiding van een plotse crisis. Dat is iets anders dan een kringvaccinatie in een crisissituatie, want daar kan men over discussiëren. Er zijn heel wat pleidooien pro, we moeten dat dus zeker overwegen. Het is een discussie waard of men al dan niet zal vaccineren, zeker als we de kostprijs van de vernietigingsacties in acht nemen.

Toen de vaccinatie indertijd werd tegengehouden, lagen daar geen gezondheidsmotieven voor aan de basis, maar zuiver economische, omdat England het niet wou doen. England wilde daarmee de markt afsnoepen van de andere Europese landen. Het is dus verstandig als mevrouw Vertriest niet automatisch ja zegt tegen vaccinatie, want ik doe dat ook niet. Laat de experts hun onderzoek voeren naar de opportuniteit. De discussie moet sereen en deskundig gevoerd worden, op basis van wetenschappelijke argumenten.

De heer Erik Matthijs : Ik doe dat ook niet, ik heb respect voor alle standpunten. Wij leven in een Europese markt. Als wij daarvan afwijken, dan moet u dat zeggen.

Minister Vera Dua : Als wij dat ter discussie stellen, dan moet dat op Europees vlak zijn. In die zin ga ik niet akkoord met de Boerenbond die zelf een kringvaccinatie wil doen zonder zich iets aan te trekken van Europa. Dat is geen goede strategie. We moeten de discussie op Europees niveau voeren, en er moeten Europese beslissingen komen.

Laat ons die zuiver economische denkrichting, die nu het Europees beleid bepaalt, verlaten. Laat ons rekening houden met ethische aspecten – bij vernietiging komt een ethisch aspect kijken – en ook met financiële aspecten. Laat ons het debat voeren,

eerst en vooral door de wetenschappers, en dat dan laten volgen door een politieke beslissing.

Mevrouw Isabel Vertriest : Het industriële systeem heeft heel wat negatieve gevolgen voor het milieu. De heer Tobback heeft het daar ook uitgebreid over gehad. Dan spreken we niet alleen over pesticiden en mest, maar ook over het transport van dieren en het verkeer dat dit teweegbrengt.

In de commissie voor Gezondheid en Milieu bleek gisteren dat landbouw in de lijst van de belangrijkste actoren op het vlak van milieu en gezondheid op de tweede plaats komt, na het verkeer. Dat is een duidelijk signaal over de plaats waar de industriële landbouw zich bevindt. De consument gaat echter ook niet vrijuit. De consumenten, die daar dikwijls in worden gesteund door consumentenorganisaties, verwerpen kostprijsverhogingen, terwijl zij als geen ander weten dat het inkomensaandeel dat aan voeding wordt besteed, steeds lager wordt. Ondertussen stijgt de buitenhuisconsumptie en dus de besteding verder. Het is duidelijk dat dit zo niet verder kan. In het Vlaams regeerakkoord is dan ook gekozen voor een duurzaam landbouwbeleid.

Deze verduurzaming van de landbouw wordt in stappen concreet gemaakt door plattelandsontwikkeling, het actieplan biolandbouw en omschakeling. Ik weet dat minister Dua deze krijtlijnen verder uitvoert. Als we echter alleen op Vlaams niveau blijven spelen, zullen we er niet komen. Ik wil dan ook een oproep doen aan minister Dua. We kunnen dit nefast systeem alleen maar omkeren als ook de gemeenschappelijke landbouwpolitiek in Europa grondig verandert. Ik vraag u dan ook om u op het Europese toneel te begeven en daar op te komen voor een duurzame landbouw. Voor ons, groenen, kan een duurzame landbouw maar als het gemeenschappelijk landbouwbeleid volledig herzien wordt, te beginnen met de doelstellingen. Het kan toch niet dat dit landbouwbeleid nog altijd gestoeld is op doelstellingen die in de jaren vijftig werden geformuleerd en waar men nu enkel wat correcties op aanbrengt. Dan krijgen we constant tegenstrijdigheden. Herzie dus de doelstellingen van dat gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Mijnheer Van Rompuy, u vroeg concrete voorstellen, ik zal u een invulling ervan geven.

De heer Eric Van Rompuy : Concrete suggesties van de paars-groene regering zijn erg belangrijk.

Mevrouw Isabel Vertriest : We willen een landbouwbeleid dat is gericht op kwaliteit in plaats van op prijs. We willen een landbouwbeleid dat is ge-

Vertriest

richt op het beheer van natuurlijke hulpbronnen in plaats van de vernietiging en dumping van overschotten. We willen een landbouwbeleid dat is gericht op plattelandontwikkeling in plaats van op productieondersteuning. We willen een landbouwbeleid dat gezonde voeding, voedselveiligheid en voedselbereikbaarheid creëert en dat het vertrouwen van de consument herstelt. We willen een landbouwbeleid dat terug in boerenhanden komt in plaats van in de grijpparmen van de industrie. We willen een landbouwbeleid met respect voor het dierenwelzijn, en we eisen dus het stopzetten van het langeafstandsvervoer van vee.

Voor de industriële landbouw haalt voordeel uit de bestaande exportsubsidies, niet de boeren of de consumenten. De heer Tobback heeft het ons reeds verteld : 80 procent van de middelen komen bij 20 procent van de boeren terecht. We stellen bijgevolg concreet voor om de exportsubsidies af te schaffen. We stellen ook de ombouw naar ecologische landbouw voor waarbij de kwaliteit wordt ondersteund. Daarbij moeten regionale markten worden uitgebouwd.

Een andere belangrijke hefboom voor een milieuvriendelijker veehouderij is het stimuleren van de grondgebonden veehouderij. Concreet stellen we voor om de steun voor de maïsakkers af te schaffen en die voor grasweiden in te voeren. We denken met name aan steun voor graslanden met eiwithoudende klaver. Dierlijke eiwitten moeten uit het veevoeder worden geweerd en worden vervangen door plantaardige eiwitten. We komen aan die maatregel tegemoet door de steun.

Natuurlijk hebben deze voorstellen nogal wat consequenties, niet het minst door de internationale context. Europa is zo stom geweest om het Blair-Houseakkoord af te sluiten, waarin de eiwithoudende plantaardige productie wordt beperkt. Europa moet het akkoord zo snel mogelijk opblazen zodat we eigen plantaardige proteïnen kunnen kweken en stappen kunnen zetten in de richting van een grondgebonden veehouderij. Die vorm van veehouderij is immers veel minder nefast voor het milieu dan de huidige. Maïsakkers zijn in feite niet veel meer dan een dumpinglek voor de mestoverschotten.

Wij staan niet alleen met onze voorstellen. Dit is het juiste moment voor veranderingen. Ook in Frankrijk, Duitsland en vele andere landen gaan stemmen op voor nieuwe maatregelen. Velen zijn het erover eens dat het zo niet verder kan en dat

werk moet worden gemaakt van het gemeenschappelijke landbouwbeleid. Gezien ons voorzitterschap van de EU is het belangrijk dat België het voortouw neemt en begint met de uitbouw van een gemeenschappelijk beleid en met het bepalen van maatregelen. Europa kan de subsidies voor maïsakkers omzetten in subsidies voor weidegronden en voor graslanden met klaver en aanverwante begroeiing. Aan de minister van Landbouw wil ik vragen om op Vlaams niveau reeds een signaal in die richting te geven door het Plattelandontwikkelingsplan in die zin aan te passen.

Door het verfijnen van de premie is bovendien een afstemming op het natuurbeleid mogelijk. Doelstellingen voor duurzame landbouw en doelstellingen voor milieu- en natuurontwikkeling kunnen elkaar op die wijze versterken. Zo kunnen de premies variëren naargelang het over botanisch grasbeheer of over gras- en klaverweiden in landbouwgebieden gaat. Vanuit Europa horen we zo dikwijls de vraag hoe het milieu zich kan versterken samen met andere sectoren. Dit is zo'n manier.

Hetzelfde kan men doen rond het uitbouwen van regionale markten. De distributie en commercialisatie moet gedeeltelijk weg van de wereldmarkt. We moeten regionale markten opzetten, waardoor er minder vervoer is van dieren, vlees en groenten. Dat verstevigt ook het inkomen van de boer. De boeren die zelf instaan voor de commercialisatie of distributie, doen het, wat het inkomen betreft, beter dan de boeren die enkel produceren.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Er bestaan toch regionale markten. In elke stad of streek is er wekelijks een markt waar men groenten, fruit en vlees kan kopen. Hoe ziet u dan het verschil ?

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik bedoel dat de stappen tussen producent en consument moeten verminderen. Als een consument nu 10 frank betaalt, gaat daarvan maar vier frank naar de boer. Als de consument rechtstreeks bij de boer koopt, dan krijgt die datzelfde bedrag volledig.

De heer Erik Matthijs : Op de huidige markten zijn er al weinig tussenschakels. U vertelt niets nieuws.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik beweer niet dat ik iets nieuws vertel.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Uw stelling klopt als de boer evenveel vraagt thuis als in de winkel. De werkelijkheid is dat die prijzen verschil-

Gardeyn-Debever

len. De boer vraagt voor zijn melk op de boerderij dezelfde prijs aan de consument als aan de melkerij. Misschien is dat een fout van de boer, maar dat is de werkelijkheid.

Mevrouw Isabel Vertriest : Door het verkorten van de afstand tussen boer en consument, groeit het vertrouwen. Daardoor is de consument bereid om meer dan de melkerij te betalen, omdat hij vertrouwen heeft in wat die boer produceert.

Tot slot wil ik nog iets aanhalen wat me schokt, namelijk de VLAM en het Cerdus-label. Er is een vertrouwenscrisis met de consument. Het kan niet dat men een zogenaamd kwaliteitslabel geeft waarbij men geen garantie heeft dat er geen antibiotica in de veevoerders zitten. Volksgezondheid heeft duidelijk gesteld dat veevoerders met antibiotica erg slecht zijn voor de consument die dat vlees eet. Ik vraag me dan ook af waar de VLAM mee bezig is. Hoe kan het vertrouwen van de consument op die manier worden hersteld? De enige manier om het vertrouwen terug te winnen, is erg rechtlijnig te zijn.

Crisissen zijn symptomen, maar ook scharniermomenten. Ofwel doet men aan symptoombestrijding zoals Europa nu doet, ofwel openen we een nieuwe deur. Voor Vlaanderen hebben we in het regeerakkoord gekozen voor duurzame landbouw, onder invloed van de kiezers die ons in juni 1999 die opdracht gaven. De mensen moeten opnieuw de garantie krijgen dat de volksgezondheid ook in de voedselproductie de hoogste prioriteit is. Gezondheid, milieu en landbouw kunnen hand in hand gaan. Agalev wil samen met de Europese groene partijen aan de landbouwministers van de Europese Unie vragen om zo snel mogelijk over te gaan tot de uitvoering van het nieuwe landbouwbeleid. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zal namens mijn fractie hoofdzakelijk spreken over het onderwerp van het actualiteitsdebat, namelijk de maatregelen van de Vlaamse regering inzake de actuele landbouwproblemen. Ik heb op deze blauwe dinsdagnamiddag immers zoveel gehoord dat eigenlijk thuis hoort in een themadebat over de toekomstvisie van Vlaanderen op de landbouw. Er is vandaag een actualiteitsdebat, waarbij het parlement vanuit de fracties een bepaalde controle uitoefent op de Vlaamse regering, om uit te

maken welke problemen er zijn en welke maatregelen er al genomen zijn en nog genomen moeten worden. We gaan vandaag de kwestie van pro of contra biolandbouw of traditionele landbouw en de kwestie van de mondialisering niet oplossen.

Ik hoorde vandaag dat de Vlaamse minister het niet goed zou doen. Dat is niet juist. Ik zal die uitspraak dan ook weerleggen. Ik zal ook weerleggen dat de federale minister het goed heeft gedaan.

De Vlaamse minister en de Vlaamse regering zijn in deze kwestie beperkt door Europa en het federale niveau. Dat heb ik hier vandaag nog niet gehoord. Wij moeten een debat voeren over wat voor ons gereserveerd is. We kunnen toch enkele roeien met de riemen die we hebben. Dat geldt ook voor de Vlaamse minister van Landbouw.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik wil beklemtonen dat de heer Bogaert mij enorm motiveert om aan te dringen het volgend Lambermontakkoord goed te keuren.

De heer André-Emiel Bogaert : Het Lambermont-bis-akkoord vormt voor mij geen probleem. Vandaag is al verschillende keren gezegd dat het Europese landbouwbeleid verouderd is. Dertig jaar geleden kwamen de boeren in opstand tegen de Mansholtakkoorden. Toch zijn die akkoorden er gekomen. We zitten met een Europees landbouwbeleid dat die naam eigenlijk onwaardig is. We weten dat. Men moet eraan sleutelen. Of men groen is of niet, heeft weinig belang. Het gaat om een politieke opdracht.

De gevolgen van de Europese beslissingen stralen af op de leden van Europa en op de deelstaten van de leden. Daar worden wij nu mee geconfronteerd. De BSE-crisis heeft aangetoond hoe armoedig de Europese besluitvorming is. Enerzijds mag het Europees Parlement zich niet mengen in het landbouwdebat en anderzijds is de Europese Commissie de pedalen kwijt. Er was de beslissing van november 2000 en nadien is er paniekvoetbal gespeeld. De leden van Europa hebben de kwestie naar zich toegetrokken en hebben elk individueel maatregelen uitgevaardigd. Hierop vroegen de vijftien parlementen van de lidstaten zich af waar de uniformiteit van de Europese besluitvorming blijft. De Europese Commissie staat in haar hemd. Dat is belangrijk, want we zitten ermee.

Bogaert

Wat gebeurt er in België op het federale niveau? Vaccineren of niet vaccineren? Minister Gabriëls is ad rem, maar voert geen voorkomingsbeleid. Hij tracht de feiten die zich manifesteren achterna te hollen met de middelen die hij heeft en neemt bepaalde beslissingen. Hij zegt terecht dat er veel moet veranderen op Europees niveau. Maar er worden geen incentives gegeven, er worden geen voorstellen gedaan. Inhoudelijk is men niet duidelijk. Men is niet duidelijk omdat dat, ook in het verleden, zeer moeilijk was. In Europa gaat het momenteel, net als vroeger, tussen Duitsland en Frankrijk. Frankrijk vaart ook nu nog een reactionaire koers, en wil de besluiten en de subsidiëring behouden. Duitsland wil een nieuwe koers varen om meer marktcomform te werken.

Via de beperkingen van Europa en van het federale niveau komen we bij Vlaanderen. Op een bepaald moment heeft de Vlaamse regering een commissie opgericht. In deze commissie werden hoorzittingen en gedachtewisselingen gehouden. Ik hoop dat de collega's, als voorbereiding voor dit debat, het verslag van zestig tot zeventig pagina's gelezen hebben. U herinnert zich, mevrouw de minister, het heroïsche debat over deze prefinanciering. Moest men optreden? Ging het wel om een prefinanciering? Was het geen prefinanciering in theorie, waarvan zal blijken dat men die niet kan terugvorderen? Dergelijke vragen werden daar gesteld. Indien de minister namens de Vlaamse regering een uniforme maatregel aankondigt, ga ik ervan uit, tot het tegendeel bewezen is, dat de meerderheidsfracties achter de beslissing van de regering staan. Ik heb toen de vraag gesteld of dat inderdaad zo was.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik wil hier opmerken dat minister Gabriëls de richtlijnen uitvoert, en dat hij een preventiebeleid voert. Ik zou aan de heer Bogaert willen vragen wat hij nog meer zou doen als hij op de plaats van de federale minister van Landbouw zou zitten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Indien ik daar zou zitten, zou ik het in elk geval op een andere manier doen. Ik zou niet alleen zeggen dat het moet veranderen, ik zou ook voorstellen doen over de manier waarop het moet veranderen.

Wat Vlaanderen betreft, kom ik na de prefinanciering terecht bij de financiering. Vandaag heb ik van

de VLD een zeer duidelijk antwoord gekregen. Ze wil van de prefinanciering een financiering maken, beperkt tot drie maanden. Van een medewerker van de minister weet ik dat het hier om 150 miljoen frank gaat, die de regering op zich zou nemen. De heer Denys zei dat het moed vergde om dat te vragen. Ik vind niet dat het moed vergt om te vragen om iets te betalen met gemeenschappelijke middelen. Het vergt meer moed om voor te stellen om iets te betalen met middelen van een bepaalde sector of van bepaalde burgers.

Ik ga niet akkoord met de motivering. Ik ga wel gedeeltelijk akkoord met het voorstel, en wel om deze reden. In Vlaanderen en België worden we momenteel geconfronteerd met het feit dat er in heel Europa andere regelingen gelden. Heel wat landen met gemeenschappelijke middelen zijn overgegaan tot loutere financiering. Er werd geen eenduidig beleid gevoerd. Ik ga akkoord met het voorstel omdat de lat gelijk gelegd moet worden, niet omdat het moed zou vergen.

Onze fractie heeft ook dikwijls gevraagd om een definitie van 'de sector'. In veel debatten in dit parlement worden bepaalde begrippen gehanteerd waarvan de definitie ontbreekt. Als men het heeft over de sector, bedoelt men dan de producent tot en met de consument? Sommigen zeggen dat de consument niet tot de sector behoort. Anderen vinden dat de sector alle actoren omvat tussen de producent en de consument, waar zagezegd het gewin zou zitten. Als de rundsprijs zakt met 25 percent, maar de consument betaalt even veel als vroeger, dan is er ergens iemand in de keten daartussen die daarvan profiteert. Ik wil dus graag weten wat de Vlaamse regering in haar besluitvorming bedoelt met 'de sector'.

De minister zei dat het ging om de maatregelen die de Vlaamse regering had voorgesteld. Ze zei dat er verschillende mogelijkheden waren: een fonds of een milieubeleidsvereenkomst. Een andere mogelijkheid was een fonds gekoppeld aan een protocol, gebaseerd op wat de minister in de commissie zei, namelijk dat indien de kosten doorgerekend werden aan de consument, het om amper 2 percent zou gaan. Daar waren toen twijfels over. Ik had andere cijfers gekregen. Ik wil daar niet over debatteren, maar de minister zei dus dat het slechts om 2 percent zou gaan. Met die 2 percent garandeert men de consument veilig voedsel. Ik kan de redenering van de minister volgen dat een lichte stijging van de prijs resulteert in veilig voedsel.

In de verslagen van de commissie heeft men het ook over de dualiteit van het dossier. De voorbije

Bogaert

maanden is het debat verschoven van landbouw naar voedsel. Men is tot het besef gekomen dat de sector direct of indirect instaat voor 95 percent van wat wij consumeren.

In de beleidsmaatregelen neemt minister Dua de twee invalshoeken van Europa over. Het gaat ten dele om volksgezondheid en ten dele om marktmaatregelen. Ze heeft tot driemaal toe gezegd dat men de markt moest herstellen. Mevrouw de minister, wat bedoelt u daar eigenlijk mee ? Bedoelt u dat de markt vroeger goed was en integraal moet worden hersteld ? Bedoelt u dat men de kwalijke sociaal-economische gevolgen van de sector tot een minimum moet beperken ? Bedoelt u dat men de markt moet herstellen, rekening houdend met de nieuwe, verworven inzichten ?

Mevrouw de minister, u hebt ook gezegd dat er binnen de regering een moeilijke discussie werd gevoerd. Om de maatregel van drie maanden te motiveren, zei men dat dit nog altijd minder was dan zes maanden en dat een periode van drie maanden nog altijd minder kosten met zich meebrengt dan zes maanden. Dat klopt inderdaad. Dit kan echter niet de enige motivering zijn.

De tijdelijke maatregel werd verantwoord door het feit dat Europa die oplegde, en de minister zei dat ze samen met de federale overheid en Europa meedeed aan een biljartwedstrijd over drie banden. De oplossing was dat er marktconform moest worden gewerkt. De Commissie voor Dierlijke Afval zou dit wel regelen. Alle schakels van de productieketen worden daar gecontroleerd. Daar moet men dan discussiëren over een permanent fonds of over een regeling via een milieubeleids-overeenkomst. De oplossing moet worden geboden via een marktconforme sector en een solidariteitsfonds.

Mevrouw de minister, wat is uw houding inzake de eerste drie maanden, namelijk tussen 15 december en 15 maart ? Gaat het om financiering en/of prefinanciering ? U hebt gezegd dat na 15 maart bepaalde actoren bereid zouden zijn een bepaalde regeling te aanvaarden. De beslissing van Europa houdt in dat we geen dierlijk afval mogen gebruiken in diermeel. Deze regeling geldt tot juli en zal waarschijnlijk worden verlengd. In heel wat boeken wordt gesteld dat veel consumenten het niet meer zullen nemen dat er diermeel wordt verwerkt en dat men een structurele oplossing zal moeten vinden voor het afval. Het was eerst een economische stof, maar wordt nu een kostenstof. Bepaalde

niet onbelangrijke bronnen stellen dat men die periode van 6 maanden structureel moet verlengen. In de toekomst zal dit voor problemen zorgen op het federale en Europese niveau.

Mevrouw de minister, wat is de situatie in de Commissie voor Dierlijk Afval ? Wordt er een fonds opgericht ? Indien ja, gaat het dan om een permanent fonds of rekent men de prijs door aan de consument ? Staat men een marktconforme oplossing voor, die voor alle actoren aanvaardbaar is ? Wat bedoelt men met de sectoren ? Wat houdt de term markherstel in ?

Op een bepaald moment werd – terecht – verwezen naar de krennen en de problematiek van de dioxinecrisis. Vlaanderen werd geconfronteerd met de gevolgen van het stopzetten van de federale maatregelen. In de commissie was sprake van een doorloopprijs van 500 miljoen frank. In de begroting staat dit bedrag niet ingeschreven. Kunt u hier enige verduidelijking over geven ?

Mijnheer de voorzitter, het volgende voorbeeld illustreert duidelijk de hypocrisie van de toestand. Toen men vlees uit Argentinië importeerde in België om de voedselproblemen te verhelpen, waren de grenzen van de Verenigde Staten gesloten voor Argentijns vlees. Er was namelijk geen garantie dat het niet met BSE was besmet. Het spel waarin we verwickeld zijn, wordt op internationaal niveau gespeeld en gaat het Vlaamse petje vaak te boven. We moeten dat ook durven toegeven. Dit jaar wordt België voorzitter van de Europese Unie. Ongetwijfeld wordt landbouw een van de belangrijkste thema's. Ik hoop dat we een paar politieke veren op onze hoed kunnen steken.

Ten slotte wijs ik erop dat we in dit debat de gulden middenweg moeten bewandelen tussen emoties en wetenschap. Sommigen zeggen dat alle regeringsmaatregelen wetenschappelijk onderbouwd moeten zijn. Anderen vinden dat alles afhangt van de perceptie van de consument, en dat kosten noch moeite moeten worden gespaard om die bij te sturen. Mijns inziens moeten we rekening houden met emotie en ratio. Ik hoop dat de Vlaamse regering ons daarin zal bijtreden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

(*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy en van de heer Ludo Sannen*)

De heer Jos Bex (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik bena-

Bex

druk dat mijn betoog de opvattingen weerspiegelt van de hele fractie. De opmerkingen van daarnet zijn dus niet aan mij besteed.

In verband met de mediabelangstelling voor deze problematiek is het heel belangrijk niet de indruk te wekken een bepaalde groep uit de landbouwsector voor te trekken en de andere boeren minder in het hart te dragen. Op sommige momenten is dat volgens mij wel degelijk gebeurd. Anderzijds hoeven de traditionele boeren zich niet steeds aangevallen te voelen als er terechte kritiek wordt geuit op de werkwijze van de agro-industrie.

We hebben het vandaag meermaals gehad over de biolandbouw. Het streefdoel om 10 percent biolandbouw te hebben in 2010 is zeker wenselijk en noodzakelijk, maar wordt dit doel wel voldoende ondersteund ? Nu zitten we aan 2 percent. Is dat niet te weinig voor dit moment ? Zijn de verwachtingen niet te hooggespannen ?

Voor biolandbouw is veel grond nodig, en speciale gebouwen. Er is een belangrijke mentaliteitswijziging nodig bij boeren die in de sector aan de slag gaan. Ze moeten het krachtvoer, de antibiotica en de kunstmest afzweren. De omschakeling naar de biolandbouw vereist ook dat men over voldoende financiële reserves beschikt. Dat is dikwijls een probleem. Men moet investeren in machines, én geld opzijzetten om de minderinkomsten van de startperiode op te vangen. Subsidies blijven uit ; ook de minister heeft dat gezegd. Dat creëert problemen voor diegenen die al zijn omgeschakeld. Het kan niet dat sommigen al twee jaar wachten op subsidies.

Weet de minister hoeveel bedrijven in aanmerking komen om de overstap van de traditionele naar de biologische landbouw te maken ? Weet u wie uiteindelijk de stap zet ? Gaat het om jonge boeren en gezinsbedrijven ? Een inzicht daarin kan ons helpen om efficiënter anderen ertoe aan te zetten dat ook te doen. Is het belangrijk om subsidies vooral te reserveren voor overnames en investeringen in de startfase, en niet zozeer voor de productie ?

Mevrouw Vertriest heeft gesproken over het vervoer. Het verbaast me hoeveel er met de dieren wordt gezeuld. Dat is dieronvriendelijk, maar ook economisch weinig efficiënt. Is het nodig om op een dag 400 schapen naar Frankrijk te vervoeren, en dezelfde dag er vanuit Frankrijk 400 in te voeren, terwijl in de twee gevallen de bestemming een

slachthuis is ? Het is logisch dat fokdieren worden in- en uitgevoerd. Om het uitbreken van ziekten te voorkomen, is het wellicht wenselijk om vervoerde fokdieren in quarantaine te plaatsen. Dat kost veel minder dan het vernietigen van dieren.

Er is hier gesproken over de discussie tussen Frankrijk en Duitsland. Het gaat om een Europees probleem, dat verder reikt dan deze twee landen. Vele landen scharen zich achter het Franse standpunt. Ze willen het huidige subsidiebeleid gewoon voortzetten. Andere landen scharen zich achter Duitsland, want ze zijn ervan overtuigd dat het huidige beleid moet worden afgebouwd. België is verdeeld over deze kwestie, en dat is een probleem. Wallonië wordt meer gesubsidieerd dan Vlaanderen, en bevindt zich veeleer in het Franse kamp. Vlaanderen echter bevindt zich eerder in het Duitse kamp. Daarom kan ik begrijpen dat België, dat het voorzitterschap van Europa zal waarnemen, moeilijk een standpunt kan innemen. Dat mag ons er echter niet van weerhouden een standpunt in te nemen.

De heer Vermeiren heeft het even gehad over Lambermont. De verdeeldheid en de nakende regionalisering hebben alleszins een belangrijke rol weggelegd voor de minister van Landbouw. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik wil even reageren omdat de heer Sannen daarnet nogal ostentatief 'visie visie visie' riep in mijn richting : alsof Agalev het monopolie daarop heeft. Dit actualiteitsdebat gaat over de maatregelen van de Vlaamse regering inzake de actuele landbouwproblemen. Ik denk niet dat het de bedoeling was dat elke partij vandaag een partijprogramma naar voren brengt.

De heer Ludo Sannen : Deze opmerking was voor de CVP bestemd.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua (*Op de tribune*) : Eerst zal ik antwoorden op concrete vragen, ook over beleidsmaatregelen die intussen zijn genomen. Vervolgens wil ik een meer algemene visie naar voren brengen.

Ik zet nog even op een rijtje wat de Vlaamse regering ondertussen heeft beslist, en in het vooruitzicht stelt inzake de BSE-crisis. In het najaar van 2000 heeft Europa beslist dat vanaf 1 januari 2001 geen dierenmeel meer mag worden gebruikt in

Dua

veevoeder. Dit was een voorlopige beslissing voor zes maanden. Maar iedereen voelt toch wel – de heer Denys verwees er reeds naar – dat deze maatregel zal worden verlengd. De distributiesector is weinig enthousiast om opnieuw voedsel op de markt te brengen waarin vlees verwerkt zit van vee dat met dierenmeel gevoederd wordt. We moeten er dus rekening mee houden bij het uitwerken van onze maatregelen dat deze maatregel niet plots zal worden herroepen op 1 juli. In ons land is dit ook van kracht, via een koninklijk besluit. Aangezien er sprake was van een afvalprobleem kwam dit automatisch terecht bij de gewesten. Andere maatregelen waren dan weer federaal : zo nam federaal minister Gabriels de implementatie van de opkoopregelingen voor zijn rekening. Ook voor het probleem van de testen werd op federaal niveau een financiële oplossing gevonden.

Wat heeft de regering uiteindelijk beslist ? We hebben aan minister Gabriels gevraagd om Manuport op te vorderen, om er zeker van te zijn dat het hele circuit in stand wordt gehouden en dus om ongelukken te vermijden. Dat is gebeurd. Nu wordt het dierenmeel al drie maanden in Manuport opgeslagen. We hebben ook beslist dat we voor drie maanden de opslag en de vernietiging van het dierenmeel zullen prefinancieren. Mijnheer Denys, ik gebruik nog steeds de bewoordingen van de regeringsbeslissing, dus 'prefinancieren'. We hadden een maximum van 50.000 ton vooropgesteld. Nu blijkt het over iets minder te gaan, wat een goede zaak is. Op de uitdrukkelijke – en terechte – vraag van de landbouworganisaties hebben we beslist tot nog een aparte tegemoetkoming voor de rundveesector, als compensatie voor de ophaal- en verwerkingskosten. Net deze sector kampt immers met zeer grote problemen. Voor deze sector komen we tijdens die drie maanden tussenbeide voor meer dan 100 percent, uiteraard enkel voor het afval dat wordt geproduceerd in Vlaanderen. De Vlaamse regering heeft zeer sterk aangedrongen op een harmonisering op Europees vlak. Minister Gabriels had de taak om dit op Europees niveau te bepleiten, en hij heeft dat ook gedaan.

De heer Jef Van Looy : Wat bedoelt u precies met 'meer dan 100 percent' ?

Minister Vera Dua : We komen niet tussenbeide in de ophaalkosten, zoals u weet. We hadden berekend dat dit per rund zou neerkomen op ongeveer 300 tot 350 frank. Er is natuurlijk veel discussie over de cijfers. De vraag rees hoe we dit concreet zouden kunnen geven aan die individuele landbou-

wers. We hebben besloten dit heel eenvoudig te doen : de overheid zal gedurende drie maanden tussenbeide komen via het Sanitair Fonds, zodat dit niet verrekend wordt voor de landbouwers. Die bijdrage bedraagt 410 frank.

De heer Jef Van Looy : Die 410 frank is dus voor het ophalen. Dit geldt enkel voor de rundveehouderij, want de varkenshouders en de pluimveehouders krijgen niets. Wat doet u echter met de kosten voor het aanmaken van het dierenmeel ?

Minister Vera Dua : Dat wordt helemaal gefinancierd. Er zijn drie grote kosten.

De heer Jef Van Looy : Er zijn vier kosten : het ophalen van het slachtafval, het aanmaken van het dierenmeel, het opslaan en het vernietigen ervan.

Minister Vera Dua : Dat klopt. Ik heb me vergist. Die 350 frank geldt voor het ophalen en het aanmaken.

De heer Jef Van Looy : We hebben toch al gezien dat er rekeningen naar boeren werden gestuurd die 1.000 frank hoger lagen ?

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, u weet dat dat een zeer betwiste actie was. Het ging over een individueel iemand die tegelijk producent en consument was. Naderhand hebben de mensen uit de sector gezegd dat dat geen realistische facturen waren.

De heer Jef Van Looy : Hoe gebeurt dat nu dan ? Welke rekeningen worden nu doorgestuurd aan de boeren ?

Minister Vera Dua : Er is een afspraak met de sector dat er voorlopig geen facturen meer naar de boeren worden gestuurd. Dat was zeker tot 15 maart het geval. Nu gaat dat nog door. Er wordt nu een oplossing voorgesteld, en daar zal ik het onmiddellijk over hebben.

De Vlaamse regering had beslist dat dit zou gelden voor een periode van drie maanden. Daarna moest naar een structurele oplossing worden gezocht, waarbij het uitgangspunt was dat men zou proberen om de kostprijs op een of andere manier in het circuit te brengen. Daarbij diende men ook rekening te houden met het uitgangspunt van de interministeriële conferentie inzake landbouw : de meerkosten mochten niet ten koste van de landbouwers worden gefactureerd.

Dua

Wat is de huidige situatie ? In Manuport ligt ongeveer 35.000 ton dierenmeel. Dit vertegenwoordigt kosten ten bedrage van minstens 35 miljoen frank plus 165 miljoen frank. We moeten nu een structurele oplossing zoeken.

Ik wil ook antwoord geven op de vraag naar de krenge. In 2000 werd de volledige ophaling en verwerking van de krenge gefinancierd door de federale overheid. Dat was een van de naweën van de dioxinecrisis. De federale overheid heeft beslist dat dit goed was voor één jaar, maar dat het daarna niet meer zou gelden.

Wat is de situatie nu ? De landbouwers betalen een soort abonnementsgeld. Alles samen gaat het om een bedrag van ongeveer 150 miljoen frank. De totale kosten voor de ophaling en de verwerking van krenge bedraagt ongeveer 500 miljoen frank. De vraag is dan natuurlijk wie de resterende 350 miljoen frank zal betalen. Momenteel is er een voorstel waarover al een principiële akkoord is.

Dit voorstel houdt in dat ook de Vlaamse regering voor de bijkomende kosten zal instaan. Dit zal gebeuren in de vorm van een prefinanciering, en met de veronderstelling dat er op termijn naar een structurele oplossing moet worden gezocht. Voor 2001 is het probleem voor de landbouwers dus volledig opgelost. De kosten zullen immers door de Vlaamse overheid worden gedragen.

De heer Jef Van Looy : Ik dacht dat u vorig jaar in september met de landbouwsector een akkoord had gemaakt over de verdeling van de kosten voor de ophaling en de vernietiging van krenge. Zegt u dat akkoord dan op, of was er geen akkoord ?

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, het was een zeer onduidelijke afspraak. Op een bepaald moment was er een beslissing van de federale regering. Dat gebeurde op het moment dat de begroting voor het jaar 2001 al was opgemaakt.

We zitten dus wel met een probleem met die krenge. Ik realiseer me immers zeer goed dat het een risico inhoudt als we de kosten volledig op de landbouwsector willen verhalen. Het gevaar bestaat namelijk dat men dan opnieuw zou beginnen met op grote schaal krenge te begraven.

Dat was dus het eerste punt : de dreiging van ontwijkgedrag. Een tweede punt is dat Wallonië sowieso instaat voor de volledige betaling van de krengevernietiging. Dat heeft meegespeeld bij het

voorstel dat ik aan de Vlaamse regering heb gedaan om dit in 2001 volledig te prefinancieren. Misschien kunnen we daar nog op terugkomen naar aanleiding van het protocol. We hadden niet veel tijd, maar er moest een structurele oplossing worden gevonden. Dat was de opdracht die de regering mij had gegeven. De belangrijkste richtlijn daarbij was dat de sector zelf voor een structurele oplossing moet zorgen. De Vlaamse regering kan niet voor langere tijd instaan voor de kosten van het afval. De heer Tobback heeft dat heel drastisch geformuleerd, maar iedereen voelt wel aan dat zo iets niet houdbaar zou zijn.

We hebben vaak vergaderd met vertegenwoordigers uit de hele sector, in een uitgebreide commissie Dierlijk Afval. De landbouworganisaties, de vleesverwerkende sector, de distributiesector, de ophalers en verwerkers, en de slachthuizen hebben de voorbije maanden aan de tafel gezeten. Het eindresultaat daarvan is een protocol dat vier belangrijke punten omvat.

Het eerste punt is dat iedereen zich ertoe verbindt dat de kosten van het slachthuis en de uitsnijderij zullen worden doorgerekend a rato van de reële kosten. Dat zal ook apart op de factuur vermeld worden. De prijs wordt dus vastgelegd, er is een grote doorzichtigheid, en de kosten worden niet verhaald op de producent. Ten tweede zal er een solidariteitsforum worden opgericht met de bepaling en opvolging van de kosten als voornaamste taken, zodat kan worden gecontroleerd of iedereen zich aan het akkoord houdt. Ten derde zal er een voorstel worden uitgewerkt voor een solidariteitsfonds voor de langere termijn. Ten vierde zal ook worden onderzocht op welke wijze de krengeproblematiek in de constructie van het solidariteitsfonds kan worden opgenomen.

De meeste organisaties hebben zich met dit protocol akkoord verklaard. Het is een goed protocol, zeker als een oplossing op korte termijn. De volgende organisaties gingen akkoord : de landbouworganisaties ABS en VAC, de pluimveevereniging Vepek, de vereniging van varkenshouders VEVA, BVK van de kalversector, Fenavian voor de vleesverwerkende sector, de Landbond voor Beenhouders en Spekslagers en Fedis voor de bijzonder belangrijke distributiesector, en Rendac en Uniga voor de ophalers en verwerkers.

Van de landbouwsector ging De Boerenbond niet akkoord, en van de slachthuissector zowel NVS als BIVEX, en VIP van de pluimveesector. Deze organisaties vrezen dat het protocol problemen zal geven voor de export. Ik heb wat moeite met dat

Dua

bezwaar. Het probleem situeert zich immers in de pluimveesector en in de varkenssector, waar er een miniem prijsverschil zal zijn, dat bovendien door de markt kan worden opgevangen. Toch gebruikt men dit argument om het protocol af te keuren. Ik mag echter niet van een boycot spreken, want ik geloof dat we hen nog steeds door overreding over de brug kunnen halen. Het gaat om twee sectoren die in handen zijn van integrators. Die moeten in staat zijn om een miniem prijsverschil te overbruggen.

Vandaag hebben we een brief geschreven aan alle betrokkenen met het verzoek om het protocol inderdaad te ondertekenen, of zoveel mogelijk participanten dat te laten doen. We vragen ook de deelnemers aan het overleg die rechtstreeks betrokken zijn bij de export, om een systeem uit te werken voor een oplossing.

De houding van de Boerenbond in deze aangelegenheid past in zijn ambitie om tot een soort vleeshemming te komen. Eigenlijk gaat het zelfs verder dan dat. De Boerenbond wenst een verhoging van de BTW op alle voedselproducten, waarvan de opbrengst in een fonds zou moeten komen om alle kosten te dragen. Het debat hierover wordt noodzakelijk gevoerd op het federaal niveau. Het is nog de vraag of daar de politieke wil bestaat om zo'n systeem uit te werken.

Ik heb erop gewezen dat we in elk geval eerst het protocol nodig hebben, zodat de landbouwers beschermd zijn. Later kan er dan nog een fonds komen, dat ofwel rechtstreeks gespijsd wordt door de consument door middel van een verhoging van de BTW op vleesproducten, ofwel de vorm aanneemt van een solidariteitsfonds dat door de sector zelf wordt gefinancierd. Als ze daar een oplossing voor vinden, dan kan ik akkoord gaan, maar ik heb me vooral garant gesteld voor een doorzichtige financiering van het afvalprobleem, voor een duidelijke vermelding op de facturen en een werkelijke doorrekening aan het eind van de keten, en niet aan het begin. Hoewel dit me een mooi resultaat lijkt, moet ik vaststellen dat twee partners voorlopig nog tegenstribbelen.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, ik wil u graag nog eens horen bevestigen dat u dit niet wilt doorrekenen aan de boeren. Dit betekent uiteraard ook dat u dit de boeren niet op een slui-

pende manier mag aanrekenen. Wilt u dit garanderen ?

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, ik kan u de precieze tekst voorlezen. Mijns inziens kunnen we hierover een zeer open debat voeren. De sterkte en de zwakte van dit protocol is uiteraard dat het om een engagement van alle partners gaat.

De heer Jef Van Looy : Ik zie nog steeds een probleem met betrekking tot de import. Geïmporteerd vlees zal niet onder de bepalingen van dit protocol vallen, het zal dus goedkoper zijn dan Vlaams vlees. Dit zal tot concurrentie leiden ten nadele van de Vlaamse boer.

Minister Vera Dua : Men moet zich afvragen wat men precies wil afwegen. Dit protocol kan de landbouwers beschermen. Er bestaat een klein risico dat dit de exportpositie in het gedrang zal brengen. Blijkbaar wegen de economische belangen voor sommige mensen zwaarder door dan de garanties die we aan de landbouwers kunnen geven. Ik vind dit een trieste zaak.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, ik heb het hier niet over export, maar over import. De vraag is of de prijzen niet automatisch zullen zakken wanneer we moeten concurreren met geïmporteerde producten die niet onder de bepalingen van het protocol vallen en dus goedkoper zijn.

Minister Vera Dua : Men is vooral bezorgd voor de exportmarkt. Men zal de producten immers tegen een iets hogere prijs moeten aanbieden.

De heer Jef Van Looy : Als de prijs voor de exportproducten stijgt, stijgt hij ook voor de producten op de interne markt. Dit heeft gevolgen voor de concurrentie met geïmporteerde, goedkopere producten.

Minister Vera Dua : Ik heb de exportgroep voorgesteld om zelf een voorstel in verband met een solidariteitsfonds te formuleren. Dit fonds zou enkel en alleen de personen of de bedrijven binden die voor de export produceren. Op die manier zou het mogelijk moeten zijn om de concurrentiepositie van onze producenten veilig te stellen. In afwachting van eventuele andere maatregelen zou ik alleszins voor het einde van deze week een ondertekend protocol willen hebben.

Hoewel ik hier tijdens het vragenuurtjes van vorige week uitgebreid op ben ingegaan, wil ik het hier nog even over de mond- en klauwzeerproblematiek hebben. Minister Gabriëls heeft een Europese

Dua

maatregel uitgevoerd. Aangezien in ons land gelukkig nog geen gevallen van mond- en klauwzeer zijn vastgesteld, zijn de transportmaatregelen ondertussen versoepeld.

Het grote debat over de vaccinatie zal op het Europees niveau moeten worden gevoerd. Dit moet gebeuren in een globaal kader. Hoewel we rekening dienen te houden met de economische argumenten, mogen we ook het maatschappelijk draagvlak niet uit het oog verliezen. De beelden van de grootschalige vernietiging hebben veel mensen geraakt. We moeten het vernietigen van gezonde dieren zoveel mogelijk vermijden. De wetenschap moet ons echter de garantie kunnen bieden dat we hierdoor het risico niet uitbreiden.

Ik wil ook nog beknopt antwoorden op een aantal punctuele vragen. De eerste van die vragen betrof de administratieve vereenvoudiging. We hebben ons geëngageerd om tegen het einde van 2001 met concrete resultaten over de brug te komen. Ik wil niet ad hoc bepaalde formuliertjes veranderen. Ik wil dit globaal aanpakken. Ik wil de opgevraagde gegevens van het federale niveau, van het Europees niveau, van het NIS en van de Mestbank harmoniseren. De landbouwer moet de gelegenheid krijgen om alle gegevens aan één loket en met één formulier door te geven.

Ik ben ervan overtuigd dat we dit streefdoel zullen halen. Volgens sommigen gaat het niet snel genoeg. Hoewel ik hier begrip voor heb, wil ik hier ook begrip vragen voor mijn eigen situatie. Het is niet eenvoudig om al deze formulieren op elkaar af te stemmen. We zijn er echter volop mee bezig. De eenvoudiger formulieren zullen voor de landbouwer een verademing betekenen.

De MAP-vergoedingen zijn hier omschreven als een voorbeeld van onbehoorlijk bestuur. Mijns inziens getuigt het van behoorlijk bestuur dat we deze vergoedingen eindelijk in orde hebben gekregen. Er is nu zelfs een Europese cofinanciering.

De heer Wymeersch heeft me daarnet 'de minister van de bioboeren' genoemd. Ik wil hier benadrukken dat ik me zo niet voel. Ik heb in het verleden al voldoende bewezen dat ik de minister van alle boeren ben. In mijn beleid besteed ik aandacht aan de problematiek van de biologische landbouw, wat in het verleden misschien onvoldoende is gebeurd. Mijns inziens is het echter veel belangrijker om de andere landbouwers, die nog steeds 99 procent van de landbouwsector uitmaken, te overtuigen om

zich meer in te schakelen in een vorm van duurzame ontwikkeling. De heer Bex heeft gevraagd welke en hoeveel landbouwers momenteel omschakelen. Ook ik ben ervan overtuigd dat een omschakeling van 10 procent bijzonder ambitieus is. Als dit percentage in onze regio's met onze intensieve landbouw tegen 2010 wordt bereikt, zal ik heel gelukkig zijn. In de varkenshouderij bijvoorbeeld is het helemaal niet evident over te schakelen van een klassieke bedrijfsvoering naar een biologische aanpak. Aan deze overschakelende bedrijven willen we wel een bijzondere steun verlenen. Ik heb dus geen exacte gegevens over wie omschakelt, maar weet wel dat het vooral jonge, vooruitstrevende en grondgebonden landbouwers zijn die de toch risicovolle stap naar een biologische bedrijfsvoering durven zetten.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : De heer Bex heeft ook gezegd dat inschakeling in de biologische veehouderij inhoudt dat antibiotica uit den boze is. Is dit correct ?

Minister Vera Dua : Ik ken de lastenboeken van de biologische veehouderij niet uit het hoofd, maar ik kan u wel zeggen dat antibiotica als groeibevorderaar sowieso absoluut verboden is.

De heer Jef Van Looy : Ik heb het over antibiotica als middel voor het verzorgen van ziekten.

De voorzitter : Mijnheer Van Looy, mag ik vragen de minister te laten uitspreken en niet met nieuwe vragen af te komen ?

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, ik wens met klem te protesteren tegen het feit dat u mij deze namiddag al herhaaldelijk het woord hebt geweigerd.

De voorzitter : Ik heb u ten minste tien maal het woord verleend.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, ik stel voor dat ik u hier later meer informatie over bezorg.

Er was ook de discussie over de rol van Vlaanderen in de Europese ministerraad. Sommige sprekers vroegen me een actievere rol te spelen met betrekking tot het Europese landbouwbeleid. Ik wil in dit verband beklemtonen dat federaal minister Gabriëls de woordvoerder is in de Europese ministerraad. Dit is volgens de regels en moet mijns inziens ook zo blijven. Elke ministerraad

Dua

wordt grondig voorbereid : eerst op administratief vlak met de ambtenaren en vervolgens op ministerieel vlak. Elk standpunt dat federaal minister Gabriels vertolkt, is dus het resultaat van voorafgaand overleg. Ik geef toe dat er af en toe wel eens discussies zijn, maar meestal komen we vrij vlot tot een gemeenschappelijk standpunt.

Mijn Waalse collega, de heer Happart, is inderdaad een paar keer aanwezig geweest op de Europese ministerraad, maar dat was dan vooral naar aanleiding van de persconferenties. Op Europees niveau hebben we nu eenmaal maar twee stoelen. We kunnen maar moeilijk met drie op twee stoelen gaan zitten, maar ik heb aan federaal minister Gabriels wel mijn schriftelijk voornemen bekendgemaakt de volgende ministerraad bij te wonen. Ik heb hem gevraagd daartoe de nodige schikkingen te treffen.

Iedereen is het ermee eens dat de landbouwers bijzonder moeilijke tijden meemaken en van de ene crisis in de andere sukkelen. Dit brengt ons meteen naar het Europees niveau vermits daar alle belangrijke beslissingen worden genomen. Ik ben het eens met degenen die zeggen dat het Europees landbouw momenteel wat in zijn voegen kraakt. Het loopt niet meer zoals verhoopt, maar toch blijf ik ervan overtuigd dat we een Europees landbouwbeleid moeten behouden. Ik ben dus zeker geen pleitbezorger van het terugschroeven van de Europese impact op ons landbouw.

De BSE-crisis bijvoorbeeld heeft duidelijk aangetoond dat een en ander mank loopt. Dit heeft mijns inziens vooral te maken met het feit dat de oorspronkelijk geformuleerde basisdoelstellingen dringend aan enige herziening toe zijn. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid had drie belangrijke doelstellingen : de voedselvoorziening veiligstellen, het voedsel tegen een goedkope prijs aan de consument aanbieden, en het inkomen verzekeren van de landbouwer. Dit landbouwbeleid heeft een enorm succes gekend. Productiviteitsverhoging, schaalvergroting, intensivering, enzovoort waren de drijvende krachten in de voorbije decennia. In feite botst het Europees landbouwbeleid op de grenzen van zijn eigen groot succes. Daar moeten we nu een oplossing voor vinden, zonder daarom de economische betekenis van de sector opzij te schuiven..

De nevenverschijnselen, die we nu vaststellen en moeten oplossen, hebben te maken met milieuproblemen, dierenwelzijn, sanitaire veiligheid en volksgezondheid. Als we het inkomen van de land-

bouwer bekijken, dan kunnen we ook niet zeggen dat het Europees landbouwbeleid een grandioos succes is geweest.

Het aantal landbouwers is in de voorbije 20 jaar werkelijk gedecimeerd. De inkomensverschillen in de landbouw zijn zeer sterk toegenomen. In feite heeft het inkomen van de landbouwer nooit de normale evolutie van de andere beroepscategorieën in ons land gevolgd. De realiteit is dat het beroep veel aantrekkelijkheid heeft verloren. Als zelfs de heer Tobback zegt dat hij nu niet graag landbouwer zou zijn, dan getuigt dit toch wel van enig medeleven. Concreet betekent dit dat er een opvolgingsprobleem is in de landbouw en dat wij maatregelen zullen moeten nemen om het beroep aantrekkelijker te maken. Zoniet wordt de toekomst van onze landbouw gehypothecerd.

De consument riposteert ook. Dat is uit diverse uitzettingen gebleken. De consument mengt zich in het debat niet alleen omwille van zijn voedsel, maar ook omwille van de productiewijze en de gevolgen van het landbouwbeleid, met name de milieuproblematiek, het dierenwelzijn, enzovoort. We zullen de stem van de consument veel meer aan bod moeten laten komen in het debat over het landbouwbeleid.

Als we over landbouw spreken, spreken we over voedselproductie. Dat is essentieel, ook op Europees vlak. Landbouw is niet de productie van grondstoffen, landbouw is de productie van voedsel. Als men dit altijd voor ogen houdt, kunnen we het landbouwbeleid op een betere manier voeren. Momenteel is de grootste bezorgdheid, zeker van de Europese economische krachten, de speculatie met de grondstoffen op de wereldmarkt, terwijl eigenlijk de belangen van de consument en de voedselveiligheid zouden moeten vooropstaan. We zijn ook afgeweken van een aantal basisprincipes die aan de grondslag liggen van het denken over het ecosysteem. De heer Denys heeft er al op gewezen : koeien zijn van nature vegetariërs. Als men er kannibalen van maakt en hen voedert met diermeel afkomstig van dode koeien, dan zijn we verkeerd bezig. De BSE-crisis is daar de terugslag van.

In het Vlaams regeerakkoord pleiten we voor een duurzame landbouw, een landbouw die rekening houdt met de grenzen van de omgeving, het milieu, de kwaliteit van de producten, de volksgezondheid en die een inkomen garandeert aan de landbouwer. Dat is een essentiële sleutel. Volgens mij wordt dat in Vlaanderen het best gerealiseerd door zelfstandige, grondgebonden bedrijven. Zij moeten de rug-

Dua

gengraat blijven van onze landbouw. Dat betekent dat we de greep van de agro-industrie moeten terugschroeven.

Ook Europa zal moeten kiezen tussen massaproductie van grondstoffen en kwaliteitsproductie van voedsel. Dit debat is al bezig, kijk maar naar wat er tussen Frankrijk en Duitsland gebeurt. Momenteel kiest men nog te veel voor de massaproductie en is de plattelandsverordening het oplapwerk van het algemeen beleid. Gelukkig hebben we het plattelandsbeleid dat zeer veel mogelijkheden geeft. Soms heb ik de indruk dat ik via dit beleid meer bewegingsruimte heb dan minister Gabriëls, die sterk gebonden is door Europese reglementeringen. In elk geval moet de discussie op Europees niveau worden gevoerd.

De heer Van Rompuy vroeg naar het standpunt van de diverse regeringen. We hebben afgesproken dat we in het licht van de voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap een gezamenlijk standpunt zullen innemen over een aantal heel concrete punten. Dat is nog niet gebeurd, maar ik heb reeds een aantal ideeën terzake.

Het voorstel van mevrouw Vertriest om steun te geven voor gras- en klaverweiden in plaats van voor de maïsteelt, kan zeker worden opgenomen in een nieuwe discussie over de plattelandsverordening.

Het ter discussie stellen van het Blair-Houseakkoord kwam reeds ter sprake tijdens het overleg tussen de ministers. Het vormt een heel moeilijk debat, want het akkoord bevindt zich op een nog hoger niveau dan het Europese : het gaat over een debat op wereldschaal. Toch blijkt het akkoord mogelijkheden te bieden voor de eigen productie van plantaardige eiwitbronnen. Ik ben het ermee eens dat we op dit punt moeten blijven hameren. Het akkoord is immers heel nadelig, niet enkel voor Europa, maar ook voor vele andere landen.

Ten slotte moeten we, door het stimuleren van de beheerslandbouw, de valorisatie verbeteren van de maatschappelijke dienstverlening door de landbouwers. De landbouwers doen trouwens al heel wat ten gunste van het landschap en de beplanting. Via de beheerslandbouw kunnen de landbouwers een bijkomend inkomen verwerven waardoor hun overlevingskansen toenemen.

Het inperken van de afstand tussen producent en consument is wellicht niet in alle gevallen realiseer-

baar, maar is zeker een belangrijk element voor het vergroten van het maatschappelijk draagvlak ten aanzien van de landbouwers. Bij het specifieke voorbeeld van de geitenkweker, maar ook in het geval van de schapenhouders, viel me op dat de klanten van de boerderij als eersten reageerden. Via het plattelandsbeleid en de hervorming van het Landbouwinvesteringsfonds geven we een extra stimulans om ook aan hoeveeverwerking en -verkoop te doen, opdat de vertrouwensband tussen consument en producent kan worden hersteld.

De grote uitdaging van de toekomst is enerzijds het veiligstellen van de Vlaamse landbouw door een heroriëntatie, en anderzijds het vergroten van het maatschappelijk draagvlak ten aanzien van de landbouw. Dit laatste is enkel mogelijk als we evolueren in de richting van meer duurzame landbouw.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik hiermee de meeste vragen heb beantwoord, maar het debat over de landbouw is uiteraard nog niet afgerond. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door mevrouw Merckx en de heer Van Looy en door de heer Vermeiren werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 22 maart 2001 om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op dinsdag 27 maart 2001 om 14 uur en op woensdag 28 maart 2001 om 10 uur en 14 uur.

Voorzitter

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.53 uur.*
